

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 7.

V Ljubljani, v soboto 15. februarja 1902.

Letnik VII.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — Naročnina je za vse leto 8 K., za četrletje 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slovenskega Lista“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani Stari trg štev. 19. Uradne ure od 9 do 12 ure dop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Ali naj velja kompromis?

Kaj bodo sedaj naši poslanci storili glede celjske gimnazije, ne vemo. Najbrže sami o tem niso jedini. Če bodo vsi drugi slovanski poslanci pri tem vprašanju tako spoznali slovansko vzajemnost, kakor jo v podobnih slučajih vselej kažejo Nemci, tudi ni še gotovo. Dolžiti nočemo še nikogar. Treba pa na vsak način, da slovanski poslanci stvar dobro premislijo in da solidarno ter energično potem nastopijo po gotovem načrtu.

Najprej morajo biti slovanski poslanci proti temu, da bi se ustanovila v Mariboru samo nižja slovenska gimnazija kot odškodnina za Celje. Nemci dobro vedo, da bi taka gimnazija ne bila dobro obiskana, ker bi se dijaki bali, in po pravici bali, prehoda v višjo nemško gimnazijo. Ako je že pri istem učnem jeziku prehod na drug zavod težaven in se ravno zaradi tega baron Schwegel trudi, da bi svojim ljubim Kočevcem pridobil višjo gimnazijo, koliko težje je šele dijaku, ako pride iz slovenske spodnje gimnazije naenkrat med dijake, ki so že vajeni nemščine kot učnega jezika in vrhu tega še, ko pride pod profesorje, ki nimajo s Slovenci nobenih ozirov. Osamele spodnje gimnazije povsod hirajo, ker res v nobenem oziru ni nobena pridobitev, ako morajo dijaki iz itak le na pol slovenske spodnje gimnazije prestopiti v trdo nemško zgornjo gimnazijo. S takimi gimnazijami so se zadovoljili v prejšnjih časih naši poslanci, sedaj se je pa pokazalo pri mladini, kako so nekateri poslanci igrali slepe miši, tako, da je na zadnje vjel vse skupaj nasprotni naučni minister, ali pa kak deželni predsednik, slovenska narodnost pa ni vjela ničesar.

Kaj pa zahtevajo Slovenci, ako bi imela pasti slovenska gimnazija v Celju tudi pri glasovanju v zbornici? Misel na silo, na obstrukcijo, je že dobila, kakor se kaže, odškodnico. Da ne ostanemo Slovenci čisto na suhem, nam ostane le še kompromis glede odškodnine, pri katerem bi nas pa gotovo podpirali drugi Slovani. Ne rečemo, da bi

bili mi zato za kompromis, ker je zanj vnel, kakor se poroča po listih, dr. Tavčar. O, ko bi znal in smel dr. Tavčar z drugimi poslanci Nemcem in ministrom tako kazati koledar, kakor ga kaže klerikalcem, potem bi bili mi za obstrukcijo in ne za kompromis. Poslednji je le izhod iz zagate v sedanjem mevžastem položaju.

Nemcem se gre za to, da bi dali trdneje stališče svoji nemški gimnaziji v Celju. Iz vseh krajev love celjski Nemci dijake v ta zavod. Dali so mu v podporo „Studentenheim“, da bi lože dobili dijakov. Ali naveličali so se dijake rediti ob svojih stroških, ko vidijo, da zavod vender le komaj živetari. Radi bi tedaj videli, da bi slovenski kmetje zopet začeli voziti živež v Celje in šteli denarce za svoje slovenske sinove, ki bi bili potem primorani, ako bi druge gimnazije v celem okraju ne bilo, obiskovati celjsko nemško gimnazijo. Tako bi Nemci lepo ohranili in utrdili svoj nemški zavod in poskrbeli za ponemčenje Slovencev s slovenskimi groši. To nakano treba Nemcem pri vsi njihovi dobrohotnosti in skrbi za naš blagor temeljito izpodbiti.

Vsi slovanski poslanci naj tedaj zahtevajo kot odškodnino za Celje popolno slovensko gimnazijo v Žalcu, Lepi trg Žalec ima primerno, zdravó lego nedaleč od Celja v krasni Savinjski dolini. Nemci ne morejo trditi, da je to njihova posest, tudi ne morejo oporekati nujni potrebi, da mora dobiti zapadni del Spodnji del Štajerske zavod, ki vstreza etnografičnim in kulturnim zahtevam čvrstega, ondi bivajočega, izključno slovenskega naroda. Od prejšnjih vlad nam je bil že Žalec nekako namignjen kot kraj, primeren za gimnazijo. Seveda se s tem umaknemo Nemcem za korak nazaj, ali politik mora računati z razmerami. S predlogom o gimnaziji v Žalcu nočemo vezati rok našim poslancem, napačno pa ne bo, ako bodo Slovani resno uvaževali našo misel, ki ne stoji osamljena na slovenskih tleh.

Poslanec Povše za po potresu prizadete hišne posestnike.

(Iz proračunskega odseka)

V proračunskem odseku je o priliki razprave o upravi državnih blagajnic govoril, poslanec Povše.

Med dotičnimi dohodki je postavljena svota povračila hišnih posestnikov v Ljubljani in na deželi, ki so dobili od države posojila v svrhu poprave poslopij, poškodovanih po potresu.

Govornik se sklicuje na peticijo, katero je društvo ljubljanskih hišnih posestnikov ministru podalo in v kateri prosi, da se rok za povračevanje podaljša do l. 1906, in dokazuje, koliko je hišnih posestnikov v nevarnosti, da, če bo vlada tako strogo, kakor se sedaj kaže in vrši, postopala, propadejo. Navajal je vsoto dolgov, ki so vknjiženi na hišah, in dokazal, kako ogromno je breme že za obrestovanje, tako da pod tem bremenom že omagujejo lastniki. Če pa bo treba še odplačilne roke izpolnjevati, bati se je, da bo cela vrsta gospodarjev prišla na kant. Vlada naj prevdari, da v tako kratkih letih ni še bilo mogoče, da si ljudstvo opomore od udarcev, ki so ga zadeli po potresu.

Leta so pretekla, da se je zopet vrnil normalen razvoj v obrti in trgovini. Nekateri lastniki so pa tudi komaj pred par leti še le dokončali zgradbo hiš, tako da za nje pač veija, da si še niso mogli opomoči. Zato naj država, ki disponira z budgetom nad pol drug tisoč milijonov kron, tem resnično državne podpore potrebnim privoščiči odlog, da se opomorejo; država bo pač te obresti, ki ji odpadejo s podaljšanjem do l. 1906. lahko pogrešala, ljudstvu pa se bo storila s tem velika dobrota.

Sploh bodi državna vlada prepričana, da, če ne bo splošno blagohotno postopala pri iztirjavanju vračilnih rokov, je neizogibna katastrofa,

Nekaj o nekem županu.

(Napisal Iv. Baloh.)

Med vsemi Razdrčani je bil Žiga Jurež najimenitnejša oseba. Velik, širok in močan je bil tako, da je vsakemu imponiral že sè svojo postavo. Poleg tega je bil pa tudi premožen, da ni imel na celem Razdrtem nobenega tekmeča. Njegova hiša — samo ob sebi se razume, da je bila gostilna, ker je bil Jurež vinski trgovec — je bila vedno polna gostov domačih in tujih, ki so se radi pri Jurežu ustavili, ker jim je dobro postregel. Ker je bil torej Jurež premožen mož, velike postave, da so celo kmetje rekli, da je za devet drugih, se ne smemo čuditi, da so ga občani volili županom. Saj — so si mislili Razdrčani — če bo treba kedaj v javnosti nastopiti, bodo vsi gospodje mislili, da so vsi Razdrčani tako postavni možje, kakor Jurež. In on je vselej dobro rešil svojo nalogo; če ni imponiral sè svojimi besedami, je pa sè svojo osebo. Kmetje so bili pa nanj ponosni. Če je bila kedaj kaka volitev, so vsi volili tako, kakor so oče Jurež rekli. Kratko rečeno, oče Jurež so bili mož, ktere prištevamo še stari šoli, katerih si pa želimo še marsikje dandanes nazaj, ako boljših nimamo. Visokih šol sicer ni videl, pa čas ga je tako izolikal, da ga je vsak tujec imenoval „gospoda“,

kadar se je ob nedeljah praznično preoblekel. Poleg tega je imel elegantno kočijo in dva para lepih konj, ki jih je zelo potreboval, kadar je bilo treba voziti kake agente do bližnje postaje, ali pa prepeljavati kako mestno gospodo.

Razdrčanom sosedje so bili Križevčani. Bilo je ravno lepega zimskega večera, ko so se Križevčani pripravljali na vsprejem velikega gosta. Ali so imeli blagosloviti nov vodovod, ali novo cesto, ali se je imela odpreti nova šola, ali je bila kaka druga slovesnost, o tem zgodovina molči. Resnica je bila, da so se Križevčani pripravljali, kako bi nekega visokega gosta vsprejeli.

Solnce je še vroče pripekalo, ko je pričakovala vsa inteligenca visokega gosta. Že so bili nabiti na vrhu pri sv. Primožu topiči, da bodo počili, kadar se bo približala kočija z visokim gostom, že so bili lepo v vrsto postavljeni vsi šolski otroci, in jednemu izmed njih je posebno utripalo srce, ki je imel prvokrat v svojem življenju govoriti slavnostni pozdrav, slavoloki so bili postavljeni z različnimi pomenljivimi napisi na mnogoterih krajih, in tudi domača godba — osemnajst mož po številu — je komaj čakala, kdaj bo udarila prvo koračnico visokemu gostu v pozdrav. Tako je vse nestržno pričakovalo odločilnega trenutka.

Pripomniti pa moramo, da sta med Križevčane peljali dve cesti, ena daljša po ovinku, in ena krajša, ožja pod goro. Vsi, ki so pričakovali visokega gosta, so čakali na široki cesti na koncu vasi, ker so pač mislili, da bode gost tukaj prišel. A čudno naključje je hotelo vse drugače.

Ravno takrat, ko se je iz Razdrtega visoki gost odpeljal po široki cesti naprej, so prišli Jureževi konji od postaje nazaj, kamor so peljali nekega uradnika k vsprejemu visokega gosta. Jurež je stal ravno pred hišo, ko se je gospoda mimo odpeljala, in ukazal je svojemu hlapcu, naj kar obrne ter njega popelje med Križevčane, da bo videl, kako bodo ti visokega gosta sprejeli, in to po krajšem potu, da bo preje tam. Jurež se je vsedel, in hlapec je pognal. Kar kadilo se je za njima, ko sta se bližala vasi. Tam doli od sv. Primoža pa se je oglasil prvi: pumf. In zvonovi so zapeli, in in iz daljave se je začula godba. Sicer je nastala precejšnja zmešnjava med vsprejemnimi vrstami, ki so čakale gosta na široki cesti, toda, ko so zagledali, da drdra kočija po bližnjici, tedaj so se hitro zvrstili na mostu, kjer se je bližnjica stekala v glavno cesto. Topiči so kar tekmovali med seboj, godba je živahno igrala, in tista nežna roka, ki je držala cvetlični šopek, se je še bolj tresla, kot popreje. Vse je komaj pričakovalo, da pride

ki bo pravi potres, kateri bo cele vrste rodbin pahnil v bedo. Ako je vladi na tem, da ohrani te domove onim, ki so sedaj njih lastniki, ter da zabrani, da ne pridejo z žrtvami, z žulji ljudstva in z državno podporo zgrajene hiše v last ljudem, ki bodo na dražbi za male cene kupili te domove, potem mora biti pripravljena z odpisi in mora s podaljšanjem pričetka vračilnih rokov seči ljudstvu v pomoč. Spoprijazniti pa se mora tudi z odpisi svot, katere so se podelile malim kmetiskim posestnikom za popravo poslopij, ker ti pač nikdar več ne bodo videli povrnjenega denarja, katerega so morali zabiti v popravo hiš in gospodarskih poslopij, ako so hoteli še vstrajati na očetnjavi. Da se ljudstvo, ki je sedaj v veliki bedi in zadregi, pomiri, naj vlada podaljša pričetni rok za povračila še za 4 leta; osobito pa je to podaljšanje tudi iz tega razloga opravičeno, ker je še mnogo prošelj oziroma prizivov nerešenih, in vendar se iztirjavajo s 1. januarjem tekočega leta zapadli obroki. Budgetni odsek pa, ki je bil doslej vsled potresa resnično nesrečnim prebivalcem Kranjske vedno dobrohoten, naj pritrudi predlogu, kojega naj tudi vlada vestno pajažuje in izvrši.

Proračunski odsek je nato sklenil priporočiti vladi, da se ozira na g. Povšetov predlog. Tako delajo naši poslanci — liberalni poslanci pa molče.

Resnica o Srbiji.

O avdijski dopisnika „New York Herald“ na srbskem dvoru nam je poročati:

Po zatrdilu kraljevem, da kraljica Draga ni nikdar govorila o abdikaciji sploh, kamoli o abdikaciji iz gmotnih razlogov, je dopisnik menil, da bi bilo važno, če bi kraljica sama povedala kaj o tej stvari.

Kralj pa, kakor da bi ne slišal te opazke, je nadaljeval:

„Razven tega pa je vsa dežela v tej stvari na moji strani. Morem Vam reči, da je vse te vesti o nasledstvu — ‚izmajstorisal‘ bivši minister in predsednik ministerskega sveta, Vladan Djordjević, ki je to vprašanje večkrat pretresal z menoj pred mojo poroko. — Vladan Djordjević je sedaj izven dežele in živi na Dunaju. On je napisal in razširil več člankov o tem predmetu in on je neprestano v tesnih zvezah s pretendantsko famijlo Karadjordjevićev.“

„Ali ni Vaše Veličanstvo nikdar razmotrivalo vprašanja o odstopu?“ je vprašal dopisnik.

„Vsi taki poskusi so absolutno lažni in to iz razloga, ker stališče vladalca ni tako, da bi se je moglo zapustiti.“

Z resnim naglasom je kralj nadaljeval:

„Če zapreti mojemu prestolu nevarnost, jaz ga bom branil z mečem v roki, na čelu

svoje zveste vojske, kakor se spodobi ustvaritelju nove Srbije. — Kako neumna so poročila o notranji neslogi, vidi se iz nenadnega potovanja, ki sva jaz in kraljica izvršila po deželi. Povsod sem našel izrazov in demonstracij najgloblje lojalnosti od strani naroda srbskega napram dinastiji. — Financijske razmere moje države so resne, toda obupne niso.“

Kralj je izrazil nado, da se finance popravijo v letih. O vojni situaciji je rekel, da glede iste ni nevarnosti niti zadovoljstva.

Proti koncu avdijske je kralj še rekel: „Kar se tiče vseh grdobij, ki so jih raznašali o kraljici, ne morem razumeti, kako zamore svet o kraljici civilizirane države govoriti, kar bi se smatralo za nedostojno tudi glede najbolj divje države. — Kraljico vsa dežela zelo ljubi in ona je dobro znana zbog svoje velike prijaznosti.“

Kralj je dopisniku izposloval tudi avdijsko pri kraljici Dragi, katero dopisnik opisuje zelo simpatično, češ, da ista nikakor ni podobna političnemu intrigantu, ampak da je lepe žene sama dobrota in ljubeznjivost.

Kraljica je rekla:

„Jaz smatram, da je kralj pameten mož. On pozna vseskozi politične može in svojo deželo. On je na ta način popolnoma sposoben, da sam vodi pol. stvari. Zato ne potrebuje sveta o takih predmetih in jaz bi tudi ne bila sposobna, da bi mu svetovala. Jaz sem do cela prešinjena z delom, ki po mojem menenju komursibodi v takem položaju najbolj pristojna, namreč po delu, ki se nanaša na dobrotvorstvo.“

„Oprostite, prosim, zaradi vprašanja —“.

„Da“, je posegla kraljica dopisniku v besedo, „vprašanje o vesteh, ki se tičejo mojih odnošajev s kraljem. — Vsa poročila, ki govorijo grdo o najinem razmerju, so podlo obrekovanje. Jaz ne morem ničesar bolj želeli svojim prijateljem, nego da uživajo popolno srečo v svojem zakonskem življenju, kakor jo uživava midva. Kralj mi je v ljubezni naklonjen in prsrčen, oblakov ni med nama.“

Na vprašanje glede abdikacije iz financieskih koristi je kraljica odgovorila vidno ožaloščena: „Vem, da se oni (neprijatelji) ničesar ne strašijo. Pa kedar „zloslutni“ ljudje vzamejo na sebe trud, da razširjajo lažne vesti, zakaj se saj ne potrudijo, da bi prišli kolikor bliže resnici? — Da abdicira! Čemu bi abdiciral? Absurdna misel! Vprašam Vas, je li tu količkaj zdravega razuma, jeli količkaj logičnega v misli, da bi mož v njegovih letih — še le v petindvajsetemu letu — ne mogel imeti otrok?! — Kralj je popularen v svojem narodu. Na najinem nedavnem potovanju so naju povsodi navdušeno pozdravljali, da je bilo ginljivo videti. Svobodno sva stopala med narod brez kakoršnega koli spremstva, in oni so naju obkrožali v množicah, — Ko sem se poročila s kraljem, pričakovala

sem opozicijo. Moj vspeh, moja popolna sreča morala mi je ustvariti neprijateljev. Poznam svet. Vedela sem, da bo trnja v tej kroni. Bila sem pripravljena. Česar pa ne umejem, to je brezkončno nadaljevanje te kampanje laži in da se ta gonja tako dolgo drži. Ravno to ni lepo.“

O teh besedah se je kraljica le s težavo vzdržala solz. Tako se je završila avdijska, o kateri se nam je zdelo potrebno obvestiti slovensko javnost, da vsaj ista ne bo zajemala samo iz gmotnih virov dunajski Židov. Če kje treba je v stvari slovanske dinastije slišati vsaj — dva zvana.

Politični pregled.

Italijanski poslanci — opeharjeni. „Politik“ piše: Na glasovanju o celjski resoluciji grofa Stürgkha so bili Italijani edini Nenemci, ki so stali na strani Nemcev. Menili so, da si s tem nenaravnim podpiranjem zagotove povračilo, mislé, da s pomočjo Nemcev strmoglavijo hrvaški gimnaziji v Pazinu. Ali Nemci niso možje, da bi bili dali tako „revanche“ in tako se vidijo Italijani opeharjene za ceno malolepemu pomaganju Nemcem. To jih je spravilo v jako neprijetno razpoloženje, kateremu zlasti domače novinstvo neprikrito daje izraza. Zdi se, da odnošaji v „Club Italijano“ sploh niso najzadovoljiveji. Ne le, da je tu nasprotstvo med „konservativnim“ in „liberalnim“, obstoje še druge stare taktiške razlike med južnimi Tirolci in Istrani. Interes prvih sili k nenemskim strankam, poslednji so od nekdanj zavzeti za liberalno nemštvo. „Politik“ meni tudi, da za sedaj še ne pride do tega, da bi kateri italijanskih poslancev položili mandate. Ali — opeharjeni so vendar le bili.

Nemška vladohlepnost. V mestu Budejevice na Českem so imeli dosedaj Nemci v mestnem zestopu vso vladu v rokah. Toda začeli so čutiti, da se jim tla pod nogami majajo in da se je bati kmalu češke zmage v mestni zastop. Kako so si pomagali? Celo dolgo vrsto častnih občanov so imenovali, ki dobijo s tem volivno pravico v mestu. Tudi druga mesta na Českem, ki so še dosedaj v nemških rokah, hočejo posnemati Budejevičane. Čehi seveda ugovarjajo proti takemu ravnanju in so o tej zadevi že govorili z ministrskim predsednikom in češkim cesarskim namestnikom.

Novo slovaško slovstveno podjetje. Ni dvomiti, da bi bili Slovaki svobodni, in v gmotnem oziru bi se jim tudi boljše godilo, ako bi imeli politično in strokovno omikano ljudstvo. Zakaj samo omikano ljudstvo more doseči politične svobode in gmotnega blagostanja. Nov korak k omikanju slovaškega ljudstva je novo podjetje slovaške mladine, ki je začela izdajati „Zábavne a poučné kniežky“. Naročniki dobivajo

kočija z visokim gostom; že so se čuli tu pa tam živio-klici, kar pridrdra v največjem prahu kočija, se ustavi ravno pred godbo — in iz kočije ne stopi nikdo drugi, kakor — Jurež. —

Kako so se pogledali med seboj: godba, inteligenca, kmetje, otroci in — Jurež, tega nam ni zgodovina ohranila, dejstvo pa je, da je Jurež kar obrnil svoje konje, ker drugače bi se mu slabo godilo. Godba je utihnila, otroci so gledali drug drugzega, nekateri so se smejali, drugi jezili, v tistem hipu se je pa po široki cesti res pripeljal visoki gost, ustavil pri slavoloku svoj voz, toda nobenega človeka ni bilo, da bi ga bil pozdravil. Tiste dni se na Razdrto ni upal noben Križevčan, ker vse se jim je smejalo, kako so streljali — Jurežu!

Toda na tem svetu se vse obrača, pregovor pravi: Danes meni, jutri tebi!

Bil je predpust. Vsi časniki so poročali o različnih bolj ali manj veličastnih plesih. In ker je tudi Jureževa hiša bila naročena na različne časopise, kaj čuda! — če so se tudi tukaj pogovarjali o mestnih plesih. Oče Jurež so bili po mestu znani z različnimi osebami, in vzbudila se je v njih želja, da bi šli tudi sami enkrat — na ‚bal‘. Rečeno, storjeno. Tiste dni ni bilo pri Jureževih drugzega pogovora, kakor o tem plesu, kjer se bo zbrala najbolj odlična gospoda, o

obleki, katero bodo oblekli oče Jurež, in o tolikih gostih, s katerimi se bodo sedaj oče seznanili ter jih po leti na počitnice povabili.

Prišla je sobota, in vlak je odpeljal Jureža v mesto. V najbolj fini črni obleki se je Jurež odpeljal z izvoščekom v bližnji hotel, ker je močno snežilo. Tam si je Jurež naročil dobro večerjo ter naročil izvoščeku, da naj pride zopet ponj točno ob osmi uri. Jurež se je dobro navedel in napil. Za priboljšek si je naročil še par kozarcev črnega terana, ki pa je bil zanj — usoden. Osem je ura odbila in treba je bilo oditi. Vstopnico mu je že popreje neki prijatelj preskrbel. Jurež se je vsedel v voz, plačal voznika naprej, — in šla sta proti sredini mesta, kjer se je imel vršiti — ples. Bilo je pa skoro četrta ure daleč do sredine mesta, v kočiji je bilo tako prijetno mehko, Jurež se je skupaj stisnil — in teran je pokazal svojo moč — Jurež je sladko zaspal. Voz se ustavi pred elegantno palačo, vratar odpre duri, in ker noče nobeden izstopiti, zakliče: „Fertig!“ — in kočijaž je urno pognal proti domu. Pot je bila slaba, živina utrujena; kočijaž je sklenil, da gre k počitku. Zapeljal je torej voz v veliko leseno shrambo za vozove, konja odpregel, dejal v hlev in šel k počitku.

V kočiji pa je spal spanje pravičnega — Žiga Jurež — —

Bilo je že proti jutru, ko ga je začelo zebsti, in — zbudil se je. Mislil je, da mora vsak čas tam biti, toda — voz je stal. Pogledal je skozi okno in videl same kočije, vozove, konjsko opravo itd. Odprl je kolibo in videl, da se nahaja na nekem dvorišču, ki mu je bilo popolnoma neznano. Strašne misli so se porodile v Jureževi glavi. Sprva se je smejal, potem pa izustil čudne besede o tistem teranu — —

Jutro je bilo, vse je bilo še mirno, in Jurežu ni kazalo drugzega, kot iti nazaj.

Tam v kočiji je premišljeval, kaj bo sedaj, kaj bodo rekli doma, in kaj celo Križevčani, če zvedo. Ta smola, ta kočijaž, ta teran, ta ‚bal‘ — tako je šlo zaporedoma iz njegovih ust.

Ko je odbila ura osem, tedaj je prišel v kolibo hlapec, da bi vozove osnažil. In tam je dobil — Jureža. Dolgo časa je bilo treba, da sta si povedala drug drugemu, kaj se je zgodilo. Žalosten je sedel Jurež k zajuterku, žalosten, ker je ves ‚bal‘ prespal, jezen, ker ni vedel, kako bi se izgovoril doma.

Iz te zadrege ga je rešil goslinčar, ki mu je svetoval, da naj do opoldne še tukaj počaka, ko bodo izšli časopisi, ki bodo natančno poročali o plesu. Ta svet je bil Jurežu še najbolj všeč. Torej je še dobro obedoval, prebral časopise ter

za 1 krono 4 knjige s podobami. Vsebina knjig je zabavna in poučna. Slovaška mladina hoče s tem podjetjem napraviti poskušnjo, ali bi se tudi na Slovaškem ne dalo ustanoviti enako društvo, kakor je naša družba sv. Mohorja in hrvatsko društvo sv. Jeronima. Bog daj srečo!

Ponemčevanje Bukovine. Tudi Bukovina se je začela v zadnjem času marljivo ponemčevati, četudi pred cesarjem Jožefom II. ni bilo v ti deželici niti enega Nemca! Kakor piše „Przedswit“, smatra novi geometer v Černovicah Eicheneck poljski odgovor za uradno razžalitev; ni treba opomniti, da je Eicheneck Nemeč, ki ne zna niti rusinski niti poljski. V Storočincu uraduje kot župan neki Rietschl, ki zna samo nemški, in zato ga rusinsko ljudstvo imenuje „nemi župan“. Bilo bi to smešno, ako bi ne bilo tako žalostno: žalostno zbog tega, da je v avstrijski državi kaj takega možno. Vlada pošilja v Bukovino Nemce iz Češkega, Tirolskega, Štajerskega itd. in s tem podpira v tej itak že raznojezični deželici nemški živelj, ki je bil tam dozdaj, ako odračunimo Žide, v veliki manjšini.

Dogovor med Anglijo in Japonsko. Angleški urad za vnanje stvari priobčuje dogovor, sklenjen med Anglijo in Japonsko ter podpisan od markija Lansdownea in japonskega poslanika v Londonu Kayaskija. Dogovor je sestavljen iz uvoda in šestere členov. V dogovoru je rečeno, da obe vladi gojiti željo, da se ohrani status quo in splošni mir na daljnem ustoku. Ohrani naj se tudi integriteta Kitaja in Koreje. Ta dogovor stopa že sedaj v veljavo in ostane v veljavi pet let. Če pa bi bila jedna zveznih vlasti v hipu, ko bo imela nehati veljava tega dogovora, zapletena v vojno, potem ima ta dogovor ostati v veljavi tako dolgo, dokler ne bo sklenjen mir.

Špansko. Znano je bravcem „Slov. Lista“, kaki nemiri so se vršili po raznih španskih mestih povodom svetoletnih sprevodov. Najhuje je bilo v Saragosi. Vzrok tem nemirum v imenovanem okraju je bil guverner Avedillo, zagrizen nasprotnik cerkve ter strasten socijalističen agitator. Španska liberalna vlada je konečno uvidela kako nevarni so njeni pristaši in je odstavila tega uradnika.

Demonstracije ob pogrebu umorjenega ministra. V Zofiji je nek učitelj ustrelil naučnega ministra Kancęva ter je prišlo ob pogrebu v Zofiji do jako razburljivih prizorov. Ko se je sprevod začel pomikati od katedralke po kolo-dvorski ulici proti pokopališču, je pred neko gostilno med dvema Makedoncema — katerih eden je pristaš prejšnjega predsednika najvišjega komitēja — pričel prepir, v katerem sti stranki rabili bodala in revolverje. Pet strelcev je padlo hitro zaporedoma, jedno okno je zažvenketalo, a pogrebnikov se je polastil grozen strah. Ptujki konzuli so se umaknili v strahu pod varstvom svojih slug. Konji mrtvaškega voza so se splašili, voz s krsto toliko da se ni prevrnil. Konečno se

odšel kolikor toliko še vesel proti domu. Družina pa, natakariji in drugi so se iz njega norčevali, in ženske so mu zelo privoščile, češ, prav mu je, kaj pa hodi kmet na ‚bal‘. —

Jurež je prišel domov ter pripovedoval, kaj je videl in slišal, pa le tistim, ki so ga vprašali. Sicer pa ni bil videti nič posebno zadovoljen in najrajše je imel, če se o tem ni govorilo.

Toda slučaj, ta nesrečni slučaj je hotel, da je ravno v isti hiši, kjer je Jurež tako sladko prenočil, služila neka dekla — Križevčanka. Ta je še isti dan pisala domov. O te ženske! Natančno je popisala, kako se je z Jurežem zgodilo. Kar završalo je tisti dan med Križevčani — in šlo je od ust do ust. Ni čuda, da je prišlo tudi do ušes Jureža samega, da Križevčani že vedo. Najraje bi se bil Jurež tedaj zaprl za en mesec, da bi ga noben ne videl. Eni so ga zagovarjali, drugi so mu privoščili, tretji so se celo iz njega norčevali. Jureža je to bolelo in trdno je sklenil, da ne gre nikdar na noben ples več in da bo odslej tudi Križevčane pri miru pustil.

Zgodovina pa tega še ni pozabila, in kedar koli so si prišli Križevčani z Razdrčani navzkriž, vselej so jim očitali, kako je njihov župan na ‚bal‘ šel, ti pa onim, kako so Jurežu na čast igrali in streljali.

je posrečilo policiji, da je prijela razgrajača. Sprevod se je pomikal dalje. Ali komaj da je ministerski predsednik Danev zaključil svoj nagrobni govor, je kar nenadoma spregovoril neki Makedonec, ki je z ozirom na umorjenega in morilca, (kateri poslednji se je, kakor znano, ustrelil takoj po storjenem činu), začel govoriti tako-le: „Kriščani! Bogatini in ubožci! Pravični in grešniki! Dve žrtvi sti padli! Ena je bila prenešana v grob kakor Krist, druga se izroči zemlji kakor Judež . . .“ V tem hipu je zasvirala godba in je preglasila nepoklicanega govornika, ki je še zaklical občistvu: „Vi ste me že razumeli.“ Pri njem so našli potem tudi koncept njegovega govora, v katerem izjavlja, da soglašava z umorstvom ter da bi, ako bi trebalo, tudi tako storil. Tudi če temu dogodku ni možno pripisovati aktualne politične važnosti, vendar je simptom, kako razburjeni so duhovi radi — še neodrešenih bratov.

Kam z denarjem? Na Laškem ni bilo tri leta manevrov. Zdaj pa si je državna blagajna že toliko opomogla in je za letošnje manevre že sklicanih 89.000 rezervistov, na katere se pripravlja v paradi boj 12 vojnih korov.

Dewet zopet ušel Angležem. Angleži so obkrožili ozemlje od Heilberna do Lindleya, na katerem se je nahajal Dewet. Dewet je imel okolu sebe 2000 Burov, katerim je zapovedal razdeliti se v manjše oddelke. Dewet je z malim oddelkom in z živino v temni noči prodril skozi angleške vrste in ušel Angležem. Dewet je zgubil tri može, katere so angleški vojaki ustrelili. Tudi drugi burski oddelki so ušli. Najhuje se je godilo oddelku, ki je ušel pri Heilbornu. Ta burski oddelek ima 83 mrtvih, ranjenih in ujetnikov in je zgubil 700 konj in goved. Generalu Frencku so Buri ugrabili 60 vozov, ki so bili na potu v Beaufort, 12 voz so odvedli seboj, ostale so pa zažgali.

Domače novice.

Nova tiskarna v Ljubljani „Narodu“ ni prav in čujemo, da je v „Narodni tiskarni“ tako razburjenje, da so se ondi zakleli, za bodoče obč. volitve nič več tiskati zastoj volivnih lepakov. Doslej so v „Narodni tiskarni“ mislili, da so vsegamo gočni, a ravno koncesija, pridobljena g. Dragotinu Hribarju, je baje prepričala dr. Tavčarja, da je v Ljubljani še nekdo na d njim! Zanimivo je, da se po Ljubljani govori, da so v ministerstvu mislili, da dajo koncesijo za novo tiskarno v velikansko dobroto slovenskemu narodu in ministerski predsednik Körber je v zadevi celjskih vsoprednic se baje proti slovenskim poslancem v prvi vrsti skliceval na to koncesijo, češ, „tako važno pridobitev sem dal Slovencem“. Dr. Körber je bil popolnoma prepričan, da je ta nova tiskarna v Ljubljani za Slovence tolike važnosti, da popolnoma zadošča v zameno za celjske slovenske gimnazijske vsoprednice in čudil se je, da nihče izmed poslancev ni s tako zameno zadovoljen. Kdo je neki tako grdo „naplahtal“ ministerstvo? Tistemu, ki je tako nalfarbal ministerstvo, je šel na roko tudi baron Schwegel. Tavčar je baje tega barona poslal, da na kak način prepreči podeljenje take koncesije. In Schwegel je pričel „delati“. To pa je v ministerstvu gospode šele prepričalo, da more res biti za Slovence nekaj važnega s to tiskarno in ker so smatrali, da tiskarniška koncesija ne bo razburila parlamentarnega položaja tako, kakor celjske vsoprednice, hiteli so dati koncesijo za novo tiskarno v Ljubljani. Tako je dr. Tavčar sam pomagal, da se bo pojavila v Ljubljani nova tiskarna. Ni čuda, da sedaj piha jeze. Mi mu ne moremo pomagati. Z magistrata na Tavčarjevo jezo odmeva smeh.

Notar Plantan še ni odložil svojega drž.-zbornskega mandata, ni pa doslej pojasnil tudi svojim volivcem svoje obsodbe. „Narod“ molči, molči tudi dr. Slanc. Pričakujemo, da bo notar Plantan svojim volivcem natančno pojasnil svoje postopanje, radi katerega je bil obsojen in radi katerega je zastopnik generalne prokuratorne celo

predlagal njegovo suspenzijo. Notar Plantan naj pride po zaupnico svojih volivcev!

Neodvisni volivci-obrtniki na Dolenjskem.

Celjska zadeva nam je zopet enkrat pokazala, kaki so Nemci. Želeli bi, da bi jih tudi spoznali tisti kratkovidni Slovenci v kranjskem deželnem zboru, ki so se zvezali s kranjskimi Nemci, da bi lažje udrihali po svojem bratu Slovincu. Ali ni sramota, da se z denarjem slovenskih žuljev podpira nemško gledališče v Ljubljani? Žalostno je, da je s pomočjo Slovencev renegat Schwegel, ki je tudi glasoval za odstranjenje slovenskih paralek v Celju, najmo-gočnejša oseba v kranjskem deželnem zboru. Kakor nekateri Slovenci na političnem, tako zopet drugi delajo Nemcem tlako na literarnem polju na ta način, da pišejo knjige in razprave v nemščini. Če ste naprednjaki in Slovenci, delajte rajši s svojim peresom za napredek in omiko Slovencev, ne pa tujcev. Kaj se bote silili med nemške pisatelje!

Kongres slovanskih časnikarjev se bode vrčil letos v Ljubljani. Udeležili se ga bodo Poljaki, Hrvati, Srbi in Slovenci. Časnikarski pripravljalni odbor se je v Ljubljani že sestavil. Predsednika sta g. dr. Karol Triller in g. dr. Evgen Lampe, tajnika sta g. Fran Govevkar in g. Ivan Štefe, odborniki pa gg. Luka Smolnikar in Jakob Dimnik. O nadaljnjih pripravah še ne moremo poročati.

Pri občinskih volitvah v Trebnjem je sijajno zmagala katoliško-narodna stranka. Katoliško-narodnih odbornikov je 18, nasprotnih samo 7. Nasprotniki so že bobnali v „Narodu“, da so to našo trdnjavo oni zavzeli in trebanjski Pavlin je že mislil, da se ziblje na županskem stolu. Zavedni volivci so liberalce posadili v sneg, kjer se lahko ohlade. Slava našim zavednim možem!

„Sokol“ v „vodi“. „Sokol“ v Ljubljani je priredil maskarado „Na dnu morja“. O maskaradi ni nič posebnega poročati. Ideja „na dnu morja“ ni nova. Na Dunaju je neko društvo ravno enako maskarado napravilo pod naslovom „Die Wiener im Wasser“. Sicer so pa Dunajčanje rajši navadno „iz vode“ nego „v vodi“. Za slovenske liberalce je bila ta ideja primerna, ker so „res zelo — v vodi“. Pri maskah se je videlo, da sta „Versöhnungsballa“ tudi na Sokolovo maskarado vplivala, kajti pomorskih oficirjev je bilo vse polno, na čelu jim seveda gospa dr. Tavčarjeva, kot — admiral. Dr. Tavčar je imel na maskaradi „interview“ z nekim rakom, za načelnika stranke, ki gre nazaj, prav primeren „interviewar“. Rak mu je baje pri razgovoru rekel, da bi ne bilo dobro, da bi kot starosta telovadnega društva „Sokol“ v sokolski telovadnici kozolce prevračal, niti na političnem polju. Da so bili nekateri obiskovalci maskarade proti jutru precej mokri, menda še dostaviti ni treba.

Glas iz fijakarskih krogov. „Star fijakar“ nam piše: V „Narodovem“ uredništvu mora biti res narobe svet. To nas je prepričal „Narodov“ napad na fijakarske konje. Pomislite, gospod urednik, „Narod“ je našel v Ljubljani „staro fijakarsko kljuse“. Taka titulacija je razžaljenje vseh fijakarskih konj. Pa kako jo „Narod“ pove: „Fijakarsko kljuse je danes zjutraj z enim vozom peljalo 13 častnikov z bala doinov“. Strašno so se „Narodovemu“ poročevalcu morale mešati noge in oči, da kaj takega trdi. Pomislite, ali je to „kljuse“ ki vozi iz „Narodnega Doma“ 13 častnikov, z vsem, kar so povžili, dalje voznika, to je 14 oseb in težak voz po slabi cesti? To je dokaz velikanske žilavosti fijakarskih konj! Dokler bomo fijakarji imeli take konje, ponosna bode lahko na nas Ljubljana. Ali zmore kaj takega županov konj?

Iz Cerkljan se nam poroča: V 11. številu „Gorenjca“ je neki liberalec napadel naše kmetijsko društvo, da bi mu vzel veljavo, in se je obregnil tudi ob neko popolnoma nedolžno osebo. Kmetijsko društvo, ki je bilo ustanovljeno l. 1899., je štelu koncem minolega leta 63 članov in se prav lepo razcvita. Čudež bi moral se zgoditi, ako bi kak trgovec v dveh letih postal bogatin, in tako tudi ni zahtevati, da bi mlado društvo precej izkazalo tisoče dobička. Veseli smo pa, da društvo kaže dober začetek, ker znaša njegova inventarska vrednost že 1500 kron. Nasprotniki naši bi pa prav storili, ako bi

pometali pred svojim pragom, Za novo podružnico c. kr. kmetijske družke, ki je nam bila res prav potrebna, se je dobilo podpore 600 kron od deželnega odbora in kranjske hranilnice v Ljubljani. Knjigovodja se je za podporo pošteno trudil. Hoteli so napraviti podružnično drevnico in so kupili en ar sveta za pokopališčem. Ali v tej drevnici rastejo buče, krompir, solata, zelo visok plevel, samo dreves ni videti. Slamoreznica se je kupila za 160 kron, prodala pa za 30 kron. V zrak je šlo 130 kron. Kje je zdaj trier za čiščenje žita? poprašujejo člani. Tako gospodarstvo ni napredno, tako napreduje rak. In vender bi bilo treba, da bi si kmetje pomagali v sedanjih hudih časih in prišli nekoliko ven iz velike stiske. Nikdar se pa to ne bode doseglo z zabavljicami in obrekovanjem po časopisih. Naše društvo in naše može naj tedaj liberalci pri miru puste. Rajši naj nam pomagajo, da bomo delali z združenimi močmi. Le potem se smemo nadejati, da bomo kaj dosegli in si olajšali bremena.

Važna pridobitev. Svojim zastopnikom v deželnem šolskem svetu je imenoval dež. odbor goriški mesto bivšega deželnega odbornika liberalca dr. Tume, prof. Berbuča.

„Südmarkine“ vžigalice. Več slovenskih časnikov piše zadnji čas o „Südmarkinih“ vžigalicah. „Südmarka“ je imela lansko leto 7722 kron čistega dobička; od tega dobička daje „Südmarka“ raznim osebam večje podpore, da hujskajo proti nam Slovincem in proti veri naši.

Z Gorenjskega se nam piše: Nemški cesar je te dni izdal ukaz, da spiritisti in podobni prismodisti ne smejo imeti pristopa v dvorne kroge. To dokazuje, da tudi v Berlinu mora biti nekoliko pristašev onega ameriškega humbuga o spiritizmu, ki meša glave Zagrebčanom, in kakor smo izvedeli, tudi nekaterim dijakom v sosednjem nam Kranju. No, mladim dijakom ni toliko zameriti, če se kdo še postavi na stališče samosrajčnika, ki noge na klop potegne, da bi mu jih strah ne odgriznil, kadar mu stara mamica pripoveduje grozno zgodbo o strahovih. Neumevno je le to, da g. deželni poslanec Pirc take otročje neumnosti pustí priobčevati v „Gorenjcu“ pod naslovom „Okkultistična pisma“. Ker ne moremo resno trditi, da bi bili Cirilovi možgani v zvezi s kakšnim mizoplesom, tedaj moramo objavljene člankov o prikaznih duhov imenovati „frapanten fenomen“, o katerem bomo nekoliko več pisali, kadar bode dijaček dovršil prestavo svojih „okkultističnih pisem“. Danes rečemo le toliko, da ta pisma ne delajo posebne časti liberalni inteligenci kranjskega mesta, ki je naročena na „Gorenjca“. Vredna so ta pisma le toliko, kolikor nam dokazujejo staro resnico, da človek mora nekaj verovati, in da čim manj veruje inteligenca v Boga, tem rajše veruje neumnosti sveta. Medij izpod Grintovca.

Tiskarna v Šiški. Po Ljubljani se govori, da namerava gospod Slatnar iz Kamnika svojo tiskarno premestiti v Šiško pri Ljubljani.

Deželni odbor kranjski je kot svoja zastopnika v deželnem šolskem svetu zopet izvolil deželna odbornika gg. dr. Schafferja in dr. Tavčarja.

Korzo in občina mesta Zagreba. Za pustni korzo na pustni torek dovolil je zagrebški občinski svet 600 kron. Vse hrvaško delavsko časopisje ta korak najstrožje obsoja z ozirom na veliko število na Hrvaškem se nahajajočega brezposelnega delavstva.

Liberalni poslanci so vložili v drž. zboru nujni predlog, naj se predpust podaljša.

Celjska gimnazija. Poroča se, da je naučni minister povedal poslancu Robiču, da vlada vzklihu sprejetju resolucije ne bo — odpravila celjske slovenske gimnazije. Slovinci se ne zadovoljujejo s to osebno izjavo in zahtevajo oficijelne izjave v odseku.

Zlato poroko sta praznovala v nedeljo Jan. in Polona Marn v Tomačevem pri Ljubljani. Poročila sta se leta 1852. Pri tej poroki je bilo navzočih okrog 100 njunih sorodnikov, vnukov in pravnukov.

Prusi in slovenske dežele. Splošni nemški „Schulverein“ v Berlinu je poročevalcem za ko-

roške, štajerske in kranjske razmere imenoval nekega Karola Prölla v Berlinu in je poveril posle zaupnega moža uradniku kranjske hranilnice A. Dzinskemu. Slovinci, podpirajmo družbo sv. Cirila in Metoda!

Zastrupil se je v beljaških toplicah bivši trgovec Andrej Dietrich iz Ljubljane, ki je bil zastopnik budjeviškega piva.

Zanimive knjige so izšle v zalogi tukajšnjega knjigotrčca g. J. Giontinija in sicer Mirko Poštenjakovič 40 h. z pošto 45 h; May Eri 40 h, z pošto 45 h; Dominicus pripovedke 48 h, z pošto 53 h; Cooper-Bumppo, zvezek II. III., IV., V., zvezek po 48 h, z pošto 53 h. Knjige so prav primerne za društvene knjižnice in za prosto ljudstvo, kakor tudi za mladino. Vsako knjigo krasi podoba. Želeti je, da bi g. Giontini nadaljeval to zbirko, v kateri je izšlo že mnogo lepih povesti, vendar Slovinci po drugih pokrajinah za to premalo vedo, ker so bile knjige premale razglašene po časopisju, ki pride ljudstvu v roke. Omenjene knjige toplo priporočamo!

Nesreča. Strašna nesreča se je prigodila dne 9. t. m. po noči med Mellovo in Sinčovasjo. Železniški čuvaj M. Podgornik, ki ki bil imel nastopiti službo ob 6. uri zvečer pri čuvalnici št. 67, se je zakasn timer pri ženitovanju, ki se je obhajalo pri Neuwirtu. Še le proti 11. uri se je podal na svojo postajo po želzniški progi. Menda je malo slabo slišal in bil tudi nekoliko napit, tako da ni slišal vlaka, ki je pridiral za njim, ga zgrabil in grozno raztrgal. Odrezalo mu je eno nogo in glavo in nekaj koscev vleklo skoraj do Sinčevasi. Če bi bil mladi mož pomislil, da je najprvo dolžnost, potem se-le kratek čas, bi gotovo ne bil našel take nagle in neprevidne smrti. Kje bi bila najti kaka mera, na kateri bi naša mladina spoznala, kedaj je dosti zabave in tudi pijače?

Vinski pridelek na Štajerskem l. 1900. Ves pridelek vina predlanskim — za lansko leto še ni izkazal — je znašal na Štajerskem 635 900 hl, in sicer se je pridelalo na Srednjem Štajarju 202.900 hl, v Spodnjem Štajarju pa 433.000 hl. Tudi lanski pridelek bo blizu tolik, le glede kakovosti zaostaja vino iz leta 1901 daleč za onim iz leta 1900. Vsega s tršjem zasajenega sveta je na Štajerskem 80.000 oralov. Ako bi hoteli računati povprečno na oral vinograda le šest polovnjakov, kar za rodovitne vinograde vendar ni preveč, pridelati bi se moralo v naših vinogradih najmanj 1.440.000 hl. Ker pa se je pridelalo, kakor smo videli, le 635.000 hl, izpadlo je vina 804.102 hl. Ta račun pa še ni natančen, kajti pri dobrem obdelovanju daje oral vinograda — seveda zdravih trt — tudi po dvanaest polovnjakov vina.

Samomor 15letnega dečka. Znakom splošne vzgoje je tudi žalostni dogodek — samomor dečka, ki si je v Škorklji vzel življenje. Tam se je namreč ustrelil iz puške v srce 15 letni deček Marijan Katalan, samo radi tega, ker ga je oče pošteno oštel, ker je deček nekaj dni zanemarjal šolo. Nevarno ranjenega dečka so hitro prenesli v tržaško bolnišnico. Ob 3. uri popoldne je mali samomorilec v nepopisno žalost svojih starišev izdihnil dušo. Pokojni deček je pohajal III. razred državne realke ter je bil sin poštene in ugledne rodbine.

Prva štajerska pripravljavnica za hmelj se ustanavlja v Žalcu. Na ta način se bo povzdignil eksport domačega hmelja. Združen z zadruho bode javen zavod za sušenje, prepariranje in basanje hmelja in pa skladišče za hmelj.

Novo franko znamke. S 15. februarijem so se uvedle nove franko-znamke po 36 stotink ki so določene za jednotno frankovanje priporočenih tuzemskih pisem do 20 gramov teže. Te znamke se bodo dobivale od zgorej omenjega dne nadalje na vsed c. kr. poštnih uradih in v prodajalnah poštnih vrednotnic.

Drobne novice. Deželnozborske volitve na Goriškem za izpraznjena dva mandata v sežanskem in v tolmilskem političnem okraju se bodo vršile, kakor poročajo listi, prav v kratkem času. — Mandat odložil je deželni poslanec kmečkih občin gradišćanskega okraja vitez Dottori, kako pravi, vsled starosti in bolehnosti. Bil je 42 let poslanec. — V soboto so orožniki prijeli iz Gradišće ubeglega tatu Franc Zupanca. Oddali so ga sedaj dež.

sodišču v Ljubljani, ker je jako sumljiv, da je na svojem begu izvršil mnogo tatvin. — Vsenemski list na Spodnjem Štajerskem „Deutsches Wochenblatt für Untersteiermark“ je prenehal izhajati. — V ljubljanskih nemških krogih se govori, da namerava tukajšnja nemška gledališka družba prirediti nekaj nemških predstav v Varaždinu. — Z Reke se poroča, da je ondi bivši srbski minister Tavšanovič umrl. — G. Franjo Klemenčič in gospa Ivanka Klemenčič, poslednja v svojem imenu in v imenu uredništva „Slovenke“, sta uložila tri tožbe proti „Slov. Narodu“, oziroma proti gospici Zofki Kveder in gosp. Karolu Linhartu in eno proti „Soči“ zaradi razžaljenj na časti, storjenih s priobčevanjem sramotilnih spisov. — Goriški deželni odbor je predložil namestništvu v Trstu podroben pregled predloga za osnivanje deželnega hipotečnega zavoda, kateri se namerava ustanoviti na Goriškem v smislu svoječasnega sklepa goriškega dež. zbora. — V Rajhenburgu je pristopil h katoliški veri protestant g. Jurij Wassertheurer, železniški uradnik. — Pravila dramatičnega društva v Trstu je vlada potrdila. — V mariborski bolnici leži bolan c. kr. gimnazijski profesor Jurij Pöltzl. Preteklo nedeljo se je ležeč v postelji, poročil v bolnici z g. Henrieto Heu, privatno učiteljico v Mariboru. — Na Krakovskem nasipu se je te dni nenadoma zgrudil sobni slikar Fr. Zupan ter obležal na mestu mrtev. — Suspendiranemu notarju dr. Radeyu v Mariboru je imenovan namestnikom notarski kandidat J. Kogej, ki otvori sedaj zaprto pisarno dne 15. ali 17. t. m. — Umrl je na Karlovski cesti gostilničar pri Kamničanu g. Ivan Tomec.

Zadnji vihar na Koroškem dne 16. in 17. jan. je napravil res ogromno škodo. V velikovškem okraju je vihar nad 300 poslopij deloma popolnoma razdril, deloma hudo poškodoval. Samo v dješki občini se ceni škoda na poslopih na 19.310 kron, v gozdovih na 157.350 kron; gozdov je uničenih 1700 oralov. Izdatna pomoč je nujno potrebna.

Umrl je v Gradcu bivši državni poslanec in bivši član deželnega odbora štajerskega preč. g. prošt Alojzij Karlon.

Tabor v Žalcu. Zvedeli smo iz zanesljivega vira, da se bo z ozirom na perečo vprašanje celjske slov.-nemške gimnazije sklical v začetku meseca marca t. l. v Žalec tabor.

Zmaga. Občinske volitve so se vršile v pone-deljek za ptujsko gorski zastop; bile so zelo burne in so trajale celih 12 ur, ker so pristaši nemčurskega „Štajerca“ spravili na noge vse svoje ljudi, a so vzklihu temu bili tepeni. Zmagala je slovensko-katoliška stranka.

V varstvo planink — Edelweiss teh prekrasnih belih zvezdic alpske cvetane so razun koroškega deželnega zbora vsi drugi v planinskih deželah sklenili postave. Ne smejo se izruvati rastline, ne iste prodajati in odnašati — pač pa se smejo cvetice trgati. In to je prav; kajti v nekaterih krajih so razni dobičkaželjni ljudje popolnoma opustošili planinske travnike in zelenice, kjer so cvetele te krasne cvetke — cele koše, polne izruvanih rastlin so prodajali v inozemstvo. Na Spodnjem Štajerskem raste planinka le v Savinskih planinah in sicer v okolišu Ojstrice, Planjave in Skute. Ona je znamenje turistov, — sicer pa jo nosijo tudi nekateri za klobukom, ki še planin videli niso, še manj pa, da bi zrl iz gorskih vršičev v nižino.

Smrt v Kolpi. Dne 3. t. m. je utonila v Kolpi 20letna deklica Marija Grgorič iz Fare pri Kostelu. Peljala je po čolnu nekaj žita s kranjske na hrvaško stran v mlin. Sredi Kolpe pa ji drog, s katerim je čoln krmarila, po nesreči pade v vodo, in revica iz strahu, da bo voda čoln zanesla na jez, kjer se gotovo prevrne, skoči v reko. Nekaj časa so jo še ljudje videli na površju, a kmalu je zginila pod vodo. Trupla še niso našli.

Umrl je v Trstu g. Ivan Dolinar, bivši c. kr. šolski nadzornik za tržaško okolico. Pogreb bo danes ob 3. uri popoldne. — V Gradcu je umrl poštni kontrolor g. Dolenc. Pred dnevi si je zlomil nogo.

Stavka v Trstu se nadaljuje. Vse tovarne in prodajalne so zaprte. Velika množica občinstva napolnjuje ulice in sili trgovce, da zapirajo prodajalne. Promet tramwaya ustavljen. Posebno velika gnječa pred Lloydovo palačo. Policija brez

moči. En stražnik ranjen. Ker nevarnost za javno varnost narašča, je zasedlo vse mesto vojaštvo. Demonstrantje pobili vsa okna pri dveh Lloydovih palačah. Čuli so se streljati iz samokresa. Več ranjenih, mnogo aretiranih. Promet na južni železnici ustavljen. Časniki ne izhajajo. Vseh štrajkovalcev v Trstu je bilo večeraj 20 tisoč.

K poslopu kranjske gimnazije bodo neki še do prihodnje jeseni dozidali tri šolske sobe, katerih bo potem skupno 13. Stroške za prizidavo prevzame občina pod pogojem, da prevzame v bodoče država stroške za vzdrževanje poslopja in kurjavo. Dne 12. t. m. se je vršil v to svrhu lokalni ogled.

Nagla smrt na plešišču v deželni blaznici na Studencu. V blaznici so napravili pustni večer ples. Umobolni J. M. je plesal in si priplesal smrt; zgrudil se je in umrl ob pol 10. uri zvečer. Je li se je potem ples še nadaljeval, ne vemo.

Nove določbe o krščansko-socijalnem programu. Sv. Stolica je izdala nove določbe glede krščansko socijalnega gibanja v Italiji. Ko dobimo dotično okrožnico v roke, hočemo čitatelje obvestiti o poglavitnih določbah, katere morajo biti tudi nam v navodilo. — Že naprej pa povemo, da je laž, kar pišejo liberalni časopisi, da je papež proti krščanski demokraciji, da so jezuitje z intrigami dosegli, da je kardinal Rampolla prepovedal duhovnikom udeleževati se tega gibanja itd.

Razne stvari.

Papež Leo XIII. praznuje letos tri jubileje: diamantni jubilej (šestdesetletnico) kot nadškof (1843—1903), zlati jubilej (petdesetletnico) kot kardinal (1853—1903) in srebrni jubilej (petindvajsetletnico) kot papež (1878—1903).

Soproga burskega vodje Devetta morala je tudi nositi težo prognanstva, z osmero svoje dece. Zavete našla je pri nekih burskih rodbinah v Johannesburgu, ki so jo podpirale v vsem potrebnim. Bahati Angleži raztrobili so po svetu takoj lažljivo vest, kako da velikodušno skrbijo oni (namreč Angleži) za soprogo njihovega sovražnika. Gospa Devett, ko je čula to lažljivo samohvalo Angležev, protestirala je javno proti izmišljotinam Angležev, ter podala svetu resnico. V maščevanje zato, odpeljali so jo „velikodušni“ Angleži v osrednji tabor, kjer imajo vže mnogo burskih žen zatvorenih. Soproga hrabrega generala je sedaj s svojo deco (katero pa jej je vže eno umrlo v zaporu) jetnica Angležev.

Umetni dež na Japonskem. Na Japonskem so pričeli „delati“ umetni dež. Izpustili so močan električni tok proti jasnemu nebu ob 11. uri zvečer. Po 9. uri drugo jutro so se pričeli delati oblaki in v 24 urah so imeli dež. V koliko se bode tak „umeten dež“ obnesel in če bo tako umetno delo imelo vedno uspeh, se natančno še ne ve.

Dragocen biser. V Zahodni Avstraliji so našli dosedaj največji biser. Cenijo ga na 300.000 kron. Prenesli so ga v London ter se bo nosil pri kronanju kralja Edvarda. Nobenim dragocenostim ni cena tako poskočila, kakor biserom. Biser, ki je veljal pred 30 leti 1600 kron, se ceni danes na 16.000 kron. Največji biseri pa so na „dnu“ največjih morskih globin, kamor še do danes niso mogli priti potapljalci.

Vaški petelin. Znameniti londonski igralec Kean je predstavljal nekoč kralja Riharda III. in se je tako vedel, da so se motili celo njegovi igralci. Neki večer je igral mlad začetnik stražnika, ki mora kralja v petem dejanju zbuditi. Ko vpraša Rihard: „Kdo je?“, mora stražnik odgovoriti: „Jaz sem, moj kralj, vaški petelin je že v drugo zapel.“ Ko je prišlo mesto, je Kean mladeniča tako srdito pogledal, da je bil ves zbezan in le zajecjal: „Jaz sem, moj kralj, jaz — vaški petelin.“ Čela hiša se je zakrohotala, in smeh je postal še glasnejši, ko je Kean v poudarku Riharda III. odgovoril: „No, če si vaški petelin, zakaj ne kikirikaš?“

Bomboni na Francoskem. Na Francoskem so lansko leto pozobali 65 milijonov kg. bombonov, konfetijev in druge take drobne sladkarije. To reprezentira kapital 200 milijonov frankov. Statistika zamolčuje le to, koliko je od tega votlih zob in pokvarjenih želodcev.

Židovski sleparji. Kakor poročajo gališki listi, razširjajo tamošnji Židje med ljudstvo vesti, da so stari petaki že izgubili vso veljavo, in da jih samo na Dunaju še za polovico prvotne vrednosti oddajo. Nevedno ljudstvo seve to verjame in od vseh strani hitijo k Židom prodajati stare petake po 2 gld. 50 kr. in tudi po 2 gld. Sleparski Židi seveda s tem delajo lepe „kupčije“.

Nova bolezen. V Kongu je epidemično razširjena bolezen — spanja. Že več rodov je radi te nove bolezni izmrlo. Nedavno so pripeljali iz Konga v Bruselj 23 spečih zamorcev, da jih poskusijo ozdraviti. Zdravniki menijo, da ostanejo oboleli neozdravni, dokler se ne najde primeren serum. Bolezen provzroča neki bacil, ki živi v reki Kongi in v perutnini, ki ima kolero. Evropejci doslej te bolezni še niso dobili.

Izselilo v Ameriko se je samo meseca januarja iz Zagreba 1025 oseb. Nič čudnega to pod sedanjó mažaronsko čifutom prijazno vlado.

Brezžično brzojavljenje. Če je kaj novega pod solncem, tedaj je to brezžično brzojavljenje. In jeden človek, Lah Marconi, trideset let star, ima vse zasluge za to koristno iznajdbo, ki kode morebiti v kratkem odpravil telegraf, žice, telegrafične kole in vse velikanske stroške v zvezi s telegrafom. Brzojaviti skozi zrak brez vsake vidne zveze med obema koncema, je že kar čudo. Toda, ko je Marconi naznanil 14. decembra lanskega leta, da se mu je posrečilo brzojaviti skozi zrak preko atlanskega morja, tedaj smo bili neverni, ko so se pa začele bati sedanje velike brzojavne družbe, ki imajo prekmorski promet v rokah, tedaj smo začeli verjeti Marconiju. Na Angleškem so najprej znali ceniti Marconijevo iznajdbo. Tu so najprej brzojavili skozi zrak z obrežja na svetilke in na ladije ob obalah. Potem so poslali brzojave preko doverske ožine na Francosko in pri morskih bojnih vajah so tudi rabili to iznajdbo in tako brzojavili od jedne ladije na drugo celih stoinšestdeset milj na razdaljo. Vse angleške ladije bodo sedaj oskrbljene z Marconijevem telegrafom. Parobrodna družba Norddeutscher Lloyd se je že tudi pogodila s tem za vse svoje ladije. Lepo se je obnesla ta iznajdba med parnikom Kaiser Wilhelm in Lucania. Lucania je odplula tri ure pred Kaiser Wilhelmom 14. decembra. Blizu Hooka je bila Lucania 60 milj naprej — tedaj sta si začeli ladiji brzojaviti preko vode. Nadaljevali ste poskuse celo noč. Drugi dan, v nedeljo, sta se obe ladiji videle druga drugo. Ob dveh popoldne je bil Kaiser Wilhelm naprej. In Lucania je bila prej poslala dvanajst brzojavov na Wilhelma za Angleško, katere je Wilhelm tudi izročil brzojavni postaji na Lizardu. Od tam so pa šli brzojavi naprej na Angleško.

Amerika povsodi. V sveti deželi pečejo kruh iz moke, katero so zmleli velikanski mlini v Minneapolisu, Minnesota. Ameriški mlini na veter so v rabi vzhodno od Jordana in v deželi Bašan. Fonografi praznujejo svojo zmago v vseh jezikih. Japonska zastava plapola raz palače Mikadove na drogu, kateri je rasel v washingtonskih mogočnih gozdovih, istotake tudi angleška zastava sv. Jurja raz windsorske palače. Ameriški črkostavni stroji so v rabi v evropskih tiskarnah in ameriške priprave za zaznamovanje skupljenega denarja v prodajavnicah računijo gladki denar vseh narodov. Amerika izdeluje šivalne stroje za celi svet. Ameriški bicikli so povsodi cenjeni, ameriški brzopisavni stroji (typewriters) se urivajo povsodi, kjer je v rabi pisani govor. V električnih izdelkih je Amerika prva na svetu. V mnogih evropskih mestih ameriški dinami razsvetljujejo ceste in gonijo železnice. Mnogo strojev, ki bodo gonili londonsko električno železnico, se sedaj delajo v Pittsburgu. Ameriški čevljarji se je udomačil v Evropi in evropski kapitalisti uvažajo stroje za čevljarstvo obrt. Na daljnem vzhodu, v prestolnici korejski, v meniškem kraljestvu, se je nedavno tega izročila prometu poulična železnica, katero je zidal ameriški inženir in ki jo vodijo ameriški motorjeni.

Boj pod zemljo. Iz Amerike se poroča: V Independence rudnikih na Battle Mountain je nastal danes 400 čevljev pod zemljo prav hud boj med lopovi, ki so kradli rudo in med de-

tektivi in kompanijskimi uslužbenci. Obe stranki ste streljale. Kompanijski čuvaj Lee Glockner je bil dvakrat zadet, ali vendar ne nevarno ranjen. Tatje so bili vendar močnejši in so prisilili delavce in detektive, da so se pomaknili proti rovu. Roparji so s tem dobili priložnost in ušli. Vodstvo Stratton-ove Independence kompanije v Londonu, ki lastuje te Independence rudnike, je pogrešalo že dolgo časa bogatih rudnih skladov, vrednih več tisoč dolarjev. Nastavili so bili detektive, ki so večkrat zasačili roparje pri tatvini, ali niso jih mogli dobiti, ker so jim ušli po podzemeljskih hodnikih.

Brzosedlar. Velevažno naredbo za jezdece izumila sta nadporočnik Karol Bránek in stotnik Fridolin Kavčič, t. j. aparat, s katerim je možno vsakemu desetletnemu dečku konja v teku dveh sekund osedlati, namreč podpas nategniti. Aparat, kateri izumitelja nazivata „brzosedlar“ je bil najprvo v cesarskih hlevih, v c. kr. zavodu za vojaške učitelje jahanja na Dunaju, v jahalni grofa Esterhazyja v Totisu poskušen, in so se dotične oblasti o tej iznajdbi jako laskavo izrekle in mnogo aparatov naročile. Patente sta izumitelja napovedala v vseh kulturnih državah sveta. Največje zanimanje vzbujata brzosedlar v Rusiji in v Angliji ter bo brezdvombeno uveden v konjeništvu vseh držav.

40.000 kron za metulja. Na Angleškem, posebno v Londonu živi več naravoslovnih zbirarjev, ki imajo v svojih zbirkah metuljev ogromne svote. Tako tudi eden teh londonskih zbirarjev ni prej miroval, dokler ni dobil dosedaj še ne najdene samice redkega metulja, ki živi v Novi Guineji. Prvega iskalca, ki ga je poslal v ondotno nevarno gorovje, so zgrabili domačini ter si ga spekli. Nato je šlo več zanesljivih mož metulja iskat. Celi dve leti so iskali, preden jim je prišla v roke samica redkega metulja. Ko pa so sesteli stroške za to iskanje, izplačati je moral zbirar 40.000 kron.

Podzemeljska jezera. V južnem delu zahodne Avstralije je obširna pokrajina Eukla, ki je na pol puščava. Dežuje namreč le prav redko, pa še tedaj takoj popije zemlja mokroto. Tudi vse reke in potoki se polagoma porazgube v peščenih tleh, da so si učenjaki že zaman belili glave, kam izgine vsa voda. Nedavno pa so razkrili veliko čudo, da se nahaja do 10 metrov pod zemljo več velikih jezer s čisto in pitno vodo. Od te iznajdbe si obeta pokrajina veliko za razvoj poljedelstva in živinoreje.

Zviti portir. Na dunajskem kolodvoru je bil v službi portir Janez Frelich, ki je imel pripetih na prsih celo vrsto odlikovanj. Sedaj se je dognalo, da dotična odlikovanja niso bila nikdar podeljena njemu in za portirja se je začela zanimati policija. — Portirja je strahu zadel kap.

Trgovina s kavo. Radi velike suše boje se v Braziliji, kakor pripoveduje „Naša Sloga“, zelo slabe kavine letine, komaj dve tretjini navadnega pridelka upajo dobiti v najboljšem slučaju.

Petrolej in mleko. V nekem listu čitamo, da se goreči petrolej najprej pogasi z mlekom.

Lešnik zadušil. Trinajst mesečnemu otroku dala je pred kratkim na Nemškem mati lešnike, da bi se motilo. Potem odide po opravkih. Ko se za nekaj časa vrne, najde otroka že srčnelega. Zadušil se je z lešnikom. Hitela je po zdravnika, pa bilo je prepozno.

Tobaka zraste poprečno vsako leto 8500 milijonov kg.

Drag bik. 18.900 gld. dal je za bika v Združenih državah Gilbert H. Hobe. Ko je to naš preljubeznivi prijatelj Ivan Visoški slišal, pravijo, da se je za glavo prijel, ker ima v svoji ljubi stranki cenejše bike.

Kako pastirji vabijo vernike v cerkev? Pred nedavnim je objavil poljski „Przeswit“ dopis iz Novega Jorka, v katerem dopisnik podaja nekoliko zanimivih poročil o tem, kako pastirji vabijo vernike v cerkev. Zavoljo zanimivosti prevajamo iz dopisa sledeče: Celi svet vé, da se je protestantizem razcepil v neštivilne sekte, skoraj vsak dan nastane nova sekta... in v razmerju, v katerem protestantske cerkve naraščajo, manjša se število obiskovalcev cerkev. Najnovejši statistični podatki so dokazali, da polovica ameriških prebivalcev ne spada k nobeni sekti in ne hodi v nobeno

cerkev, četudi imajo še nekaj verskega prepričanja. Pastori v svoji zadregi se dokaj trudijo, da bi privabili vernike v cerkev, včasih pa rabijo taka izvanredna sredstva, katera bi Evropi povzročila pohujšanje, toda onkraj oceana imajo vspeh in silijo druge k posnemanju. Rev. M. Karn v Jersey Schon. v Pensilvaniji je naznanil na primer, da bo dal prihodnjo nedeljo vsakemu, ki pride k božji službi v cerkev, nekaj denarja. Ljudje iz radovednosti napolnijo cerkev. Propovednik pride na leco in začne pripovedovati priliko o človeku, ki je, predno je šel na tuje, poklical svoje hlapce ter jim je izročil svoje blago. In je dal nemu pet talentov, nemu pa dva, nemu pa enega, vsakemu po njegovi zmožnosti. Po propovedi da pastor vsakemu 5 krajcarjev s prošnjo, da bi ta denar do določenega časa dobro rabil in povečal v smislu prilike. Navzoči verniki občudujejo dobro misel pastorjevo, izidejo iz cerkve in na pokopališču se razdele v trume, pogovarjajo se, kako bodo najvestneje darovani denar porabili. — Določenega dne pride vsak in izroči pastoru denar, katerega je po svojih močeh stokrat, dvestokrat ali pa tisočkrat povečal. Na ta način je bil cerkveni dolg v kratkem plačan. — Doktor Robbin (cerkev babtistov v Lincolu Park Cincinatti) je napravil poleg cerkve zavetišče, v katerem morejo otroci, ki pridejo v cerkev, pod varstvom starejših žen, spat ali pa se kratkočasiti. Po njegovem izgledu je pastor v Broklinu v tako zavetišče postavil veliko otročjih vozičkov in vpeljal otroške igre. — Pastor Barbour (cerkev batistov v Columbus, Ohio) je napeljal telefon v prebivališča svojih župljanov. — Najbolj izviren pa je W. D. Nerdamm v Novem Jorku, tudi babtist. Propoveduje božjo besedo s kredo v roki, nad prižnico je črna tabla. Svoje propovedi pojasnuje s tem, da riše na tablo prizore, o katerih govori. Deset slik baje nariše pri vsaki propovedi. —

Korist ptičjega gnjezda in ptic pevk.

Mnogi ljudje nimajo niti pojma o koristi ptičjega gnjezda, ker bi jih sicer ne razdirali. Mlade ptice jemati iz gnjezda more samo človek brez srca. Kdor je prišel kedaj v bližino ptičjega gnjezda, v katerem so bili mladiči, in je slišal, kako sta stara nad glavo plašljivo cvrčala, kakor bi ga prosila, naj jima ne razdira njune sreče, ta gotovo ni mogel biti tako trdega srca, da bi zadal malim stvaricam tako težko rano. Ptičja gnjezda v gozdu in na polju so pogostoma plen dečakov-potepuhov, pa tudi neumnih odraščenič. Gorje oni okolici, kjer se ne vale ptice-pevčice, a mesto njih gomazijo gosenic. Vzemimo na primer, da se v ednem gnjezdu nahaja pet jajec in pozneje pet mladičev in da vsako teh mladih bitij potrebuje na dan 50 gosenic, to bi znašalo vsaki dan 250 gosenic in v 30 dneh 7500 gosenic. Ena sama gosonica požre vsaki dan tolike listja in cvetja kolikor sama tehta. Ako bi torej ena gosonica 30 dni živela, in vsaki dan požrla samo en cvet, tedaj bi ona v 30 dneh 30, in onih 7500 gosenic 225 000 cvetov požrlo. Z izgubo teh 225 000 cvetov bi morda mi izgubili ravno toliko sadov. Redko pa se zgodi, da bi kaka gosonica na dan uničila en sam cvet. Še je tu in tam grda navada, da dečaki lovijo senice v seničarke, ko jih vjamejo, pa so največkrat žrtev mačke, ravno tako lovijo škorce, pa jih učijo brbljati. Ako bi ljudje poznali korist senice in škorcea ter ptičpevk sploh, gotovo bi jih ne lovili. Ena sama senica n. pr. potrebuje za leto 2 do 300.000 raznega mrčesa za hrano in škorce pohrustajo za časa valjenja neizmerno množino gosenic, polžev in škodljivih črvov. Kako mrzijo in sovražijo ljudje tudi ubogega potepenega vrabca, češ, da jim na polju dela škodo. Res, vrabec dela škodo, ali koliko večja je njegova korist! Prirodoslovci nam zatrjujejo, da en par vrabcev nanosi svojim mladim v enem tednu preko 2000 gosenic. Friderik Veliki je ukazal v enem delu dežele vse vrabce iztrebiti, ker so jih smatrali škodljivim. A v kratkem je bil prisiljen skleniti mir z vrabci, ker ni hotel sadjarstva prepustiti popolnemu poginu. Korist, ki jo imamo od ptičpevk, se ne da popisati. Pa če nam one koristijo, jim moramo tudi mi pomagati. Lahko je pticam po leti, veselo je njih življenje, a druga jim prede po zimi. Mraz tira ubogo malo žival v človeško bližino in iz njih oči bereš tiho milo

prošnjo: „Dajte nam vsaj vi jesti!“ Bodimo torej milosrdni do ptic in dajmo jim po zimi hrane. Glasoviti nemški pesnik Lessing pravi: „Najbolj usmiljen človek je tudi najboljši;“ in in jaz dostavljam še to: „Kdor je nemilosrden do tuje boli, ta gotovo nima srca.“

OBRTNI VESTNIK.

Urejuje Ivan Kregar.

Čudna konkurenca. Nek znani obrtnik ima navado, da vabi k sebi na bogate obede razne uplivne uslužbence večjih podjetij in si tako preskrbi dela. Tako se škuduje drugim obrtnikom, ki nimajo sredstev za take obede. Ako se bode taka „konkurenca“ napram drugim obrtnikom še nadalje izvrševala pridemo z imeni in nekaterimi prizori na dan!

Zobotehnik v parlamentu. V zadnjem času pričeli so se tudi zobotehnik na Dunaju krepko gibati in organizirati. Ustanovili so svojo strokovno zadrugo za celo Avstrijo. Pretekle dni je deputacija te zadruge oddala — državni zbornici peticijo, v kateri slika položaj avstrijskih zobotehnikov. Poudarja se zlasti v peticiji, v kateri slika položaj avstrijskih zobotehnikov da zobozdravniki nimajo potrebne zobotehnične izobrazbe, ker se na vseučiliščih v Avstriji sploh zobotehnik ne poučuje.

Zadruga fotografov. Na Dunaju so ustanovili fotografi strokovno zadrugo. Kakor povsod so se tudi na Dunaju našli ljudje, kateri so bili zadrugi nasprotni. Pred kratkim se je vršil javni shod, na katerem se je razpravljalo, ali se ustanovi zadruga ali ne. Debata je bila zelo burna, vendar je večina sklenila, da se zadruga ustanovi, poudarjajoč, da bo zadruga na Dunaju le v korist svojim članom.

Mejnarodna razstava šeg in raznih nošenj. V Petrovem gradu bode letos meseca novembra, kakor čujemo, pod pokroviteljstvom sestre ruskega carja, mejnarodna razstava šeg in raznih nošenj. Za avstro-ogersko odločen je še primeren prostor. Na Dunaju v to svrhu izvoljeni komite, deluje. Komite pozivlje razne interesente naj se v polnem številu razstave udeleže in naj pošljejo kolikor mogoče veliko blaga. Komite upa uspehov, ker je splošno znan fini dunajski okus. Razstavile se pa ne bodo najmoderneje noše, marveč tudi razne noše iz prejšnjih stoletij. Kolikor dosedaj znano, se te internacionalne razstave udeleže tudi francoska in nemška država.

Nov trust. Iz Liverpoola zopet dohaja vest, da namerava J. S. Morgan spraviti skupaj pod jedno kotrolo tri kompanije, ki izdelujejo električne aparate, namreč Westinghouse Electric Manufacturing Co., Pittsburg & Manchester Electric Co in General Electric kompanijo. Kapitalizacija bi znašala 50.000.000 dolarjev. Ker te družbe izdelujejo vse, kar se potrebuje v električni stroki, bi imel trust brezdvomno velik vspeh.

Pospešitev obrtnije v pruskem trgovinskem ministerstvu. Pretečen teden je bila razprava v pruskem dež. zboru o trgovinski in obrtni upravi. Med drugimi je govoril poslanec centra Trimbora. Priporočal je med burno odobravanjem govorom, naj pruske obrtne oblasti, na polju pospeševanju obrtnije, sledijo avstrijskim. Zahteval je osredno mesto za pospeševanje obrtnije v trgovinskem ministerstvu, razstave motorjev in raznega orodja, katerega rabijo mali obrtniki, strokovno podučevanje mojstrov in pospešitev obrtnega združništva. Govornik je priporočal uradnikom, kateri bodo to napravo vodili, naj vsako jutro mislijo: kaj morem danes koristnega storiti v pospešitev male obrti. Avstrija da v ta namen vsako leto en milijon kron in ima že lepe uspehe za beležiti. Za Avstrije je bil to prikupljiv govor, posebno ako se v pruskem dež. zboru govori o naših napravah za pospešitev obrtnije in se jih jemlje za vzgled. Gotovo pa težkoče tem gospodom niso znane in s katerimi se bore zadruge predno dobe stroje ali sploh kaka podporo. Tudi si morajo biti g. drž. poslanci v svesti, da s tem ni rešeno obrtno vprašanje, ako morda dobi ta ali ona stroka par strojev v

rabo. To je le korak, za katerim naj hitro sledijo drugi, da more mali obrtnik uspešno stopiti v boj z velikim kapitalom, da se obdrži na površju. Treba je stroge postave proti umazani konkurenci. Težo birokracije, katera leži na združništvu treba na krepak način odpraviti. Kreditne razmere malega obrtnika treba nujno potrebno urediti. Konfekcije treba postavnim potom urediti, da ne bodejo malemu obrtniku v škodo, tovarne za gotove rokodelske izdelke omejiti in peljati strogo skušnjo sposobnosti za vse obrtnije in tovarnarje. To so glavne hibe, katere pritiskajo malega obrtnika ob tla.

Mejnarodna pekovska in sladčičarska razstava. Letošnje leto se vrši v Kolinu mejnarodna razstava pekovskih in sladčičarskih izdelkov. Razstava se otvori 9., a zaključi 17. avgusta. Zanimanje je veliko.

Stavka zadruge. Na zadnjem občnem zboru „zaveze obrtnih zadrug“ v Celovcu, je vzbudil pozornost dopis iz Lipe kateri naglašja, da „zadruga rokodelskih in vseh sorodnih obrtov“ že od preteklega stoletja nima načelnika, niti namestnika in da vse knjige in akti leže pri okrajnem glavarstvu v Spitalu. V dopisu so obrtniki ta korak utemeljevali tako-le: Nam obrtnikom je vse eno ali imamo načelstvo oziroma zadrugo ali ne. Načelstvo zadruge nima druge pravice, nego pripraviti stroške obrtnikom, delati oblastvam razna poročila, letne zaključke itd. Oblastva nalagajo načelstvu samo dolžnosti pravice so pa večkrat v rokah uradnikov, kateri nimajo pojma v obrtniji. Politične oblasti, katerih večina uradnikov obstoji iz plemičev ali sinov industrijalcev, ne poznajo težkoč, s katerimi se bore mali obrtniki in taki uradniki naj bodo združni načelniki v vsakem oziru, ko so vendar dosedaj bili navajeni samo zapovedovati. Načelstvo zaveze v St. Vidu na Koroškem je tudi pri izvolitvi se izjavilo vzdržati se vsakega delovanja, dokler zadruge ne dobe svojih svobodnih pravic.

Pekovska obrt. Pekovske mojstre opozarjamo, da so pazljivi pri kupovanju „drožja.“ V zadnjem čas so pričeli nekateri izdelovalci drožja primešavati drožjam razne snovi, med drugim tudi štirko. Naloga pekovskih mojstrov je, da tudi v zdravstvenem oziru pazijo, da odjemalci dobe zdrav kruh. — Postava o prodaji margarina, o prometu surovega masla, svinske masti in nadomestitev sredstev je dobila najvišje potrjenje. Postava stopi tri mesece po razglasitvi v veljavo, to je 2. maja 1902. — V mestu G . . . so se tamošnji pekovski mojstri združili. Umazana konkurenca jih je v to prisilila. Sklenili so solidarno vsi enake cene in pa enako težo kruha.

Pomanjkanje rokodelskih delavnic. Pogostokrat se v zadnjem času po mestih sliši iz vrst obrtnikov oziroma rokodelcev, da ne morejo dobiti prostorov za izvrševanje svojega posla. Posebno rokodelcem, katerih posel povzročuje šum, kakor kovačem, ključarjem, kleparjem, mizarjem itd. je težko dobiti primernih delavnic. Stare hiše, v katerih so rokodelske delavnice, se podirajo in namesto njih zidajo nove palače. Pri teh novih palačah se niti ne misli na napravo kake delavnice. Rokodelcem, kateri niso v srečnem položaju, imeti svoje lastne hiše, se v tem oziru hudo godi. V mestu ne dobe delavnic, zadovoljiti se morajo in urediti svojo delavnico na perefiriji mesta. Težko je to za rokodelca, kateri že več let na nemu prostoru v mestu izvršuje svojo obrt. Stranke so navajene na njegov prostor, kamor ni treba hoditi daleč. Naenkrat se rokodelcu stanovanje odpove. V bližini starega prostora ne dobi nove delavnice, prestaviti mora delavnico na perefirijo mesta. Stranke ne morejo hoditi tako daleč, in rokodelce izgubi vse stranke. Iskati si mora novih odjemalcev, na perefiriji mesta je pa navadno revnejše ljudstvo, katero more le malo zaslužka dati rokodelcu. Umevno je, da trpi škodo rokodelcev obrt in da večkrat, kar si je poprej prihranil na novemu prostoru zopet doplača. Tudi premožnejšim obrtnikom se ista godi, ako niso v srečnem položaju, da so posestniki hiše v sredini mesta. Rokodelec ima že smolo in večkrat je, kako da bi bilo vse zakleto proti njemu, kajti kakor hitro dobi kak primeren pro-

stor v sredini mesta, da more izvrševati svoj obrt, že se oglašijo dobri ljudje, kateri se vedno in vedno pritožujejo nad groznim šumom in razbijanjem. Šum pri rokodelcu omejiti je nemogoče, kovač, ključar morajo kovati, druge stroke zopet delajo po svoje. V tem oziru so rokodelci srečnejši na deželi, koder smejo delati šum, kakor jim drago, nobena živa duša se ondi ne briga za tak šum. Še veliko žalostneje je v večjih mestih z delavnicami raznih rokodelcev. Porablajo se večkrat podzemski prostori za rokodelske delavnice. Ob sebi umevno je, da take delavnice nimajo potrebne svetlobe, da pa v takih delavnicah primanjkuje tudi potrebnega svežega zraka, nam ni treba povdarjati. Vendar večkrat niti takih podzemskih prostorov ni moč dobiti. Veliko rokodelcev je, ki se morajo večkrat seliti, ob sebi umevno je torej, da trpi njihova obrt in da selitev stane denar, orodje in sploh uprava delavnice se pokvari. Star pregovor pravi: trikrat seliti ali enkrat pogoreti. Dunajska mestna občina, katera je v socialnem oziru že marsikaj koristnega ukrenila, se tudi s tem vprašanjem bavi. Napraviti hoče poseben oddelek v mestu, koder bodo same delavnice za razne stavbinske rokodelce. Za druge stroke rokodelcev pa hoče napraviti velike hiše, koder bodo izključno same rokodelske delavnice in stanovanja. Posnemanja vredno! Razni občinski zastopi naj bi se s tem vprašanjem bavili, ter opomogli, da rokodelci lahko dobe zdravih delavnic. Pri raznih sestankih in shodih se slišijo tožbe, kako slabe, vlažne, zdravju škodljive delavnice imajo nekateri rokodelci. To tudi mi pripoznamo, vendar ne moremo rokodelca zato odgovornega napraviti, marveč iste, ki imajo dolžnost, a ničesar v tem oziru ne ukrenejo. Rokodelec mora večkrat vzeti stanovanje, kakeršno dobi in velikokrat se mora zadovoljiti s kakimi vlažnimi podzemeljskimi prostori. V Ljubljani primanjkuje splošno stanovanj, ne izvzemši delavnic. Izvestnim krogom je to dobro znano! Kdor na novo zida, temu se delajo razne zapreke od strani stavbinskega urada, namesto da bi se ga vsestransko podpiralo. V Ljubljani se je po potresni katastrofi porinilo več rokodelcev na periferijo mesta, v središču mesta ostali so večinoma taki, ki se lahko imenujejo srečni lastniki svojih hiš. Kolikor je pa najemnikov, okušajo razne težkoče in težave. Tudi pri nas bo treba kaj ukreniti, da bodo rokodelci dobivali zračne in svitile delavnice, sploh pa obrtniki zračne prostore, v katerih izvršujejo svoj poklic.

Razsodbe obrtnih sodišč zanimale bodo pač vsacega zavednega obrtnika in da bodo gospodje obrtniki se vedeli v gotovih slučajih pravilno in zakonito ravnati in se s tem obvarovati v marsikakem slučaju znatne gmotne škode, hočemo od časa do časa v našem „Vestniku“ priobčevati važnejše razsodbe obrtnih sodišč. Glede odpovedi morata se mojster in pomočnik odločno pogovoriti. Pleškarski pomočnik I. W. v Gradcu, tožil je mojstra V. G. za 36 kron odškodnine, ker ga je mojster brez odpovedi 14. oktobra l. l. odpustil. Vstopil je pomočnik v delo 1. aprila in je bila dogovorjena plača s tremi kronami na dan. Pri razpravi ugovarjal je toženi mojster, da je po vstopu pomočniku povedal, da pri njemu ni 14 dnevne odpovedi, in da je pomočnik to vedel, sledi od tega, ker je trikrat že v tem času popustil delo. Pomočnik je pred obrtnim sodiščem trdil, da ni bilo pri sprejemu glede odpovedi med njim in mojstrom nikakega dogovora, in je ob jednom svojo zahtevo do odškodnine znižal na 28 kron 30 h. Sodnik je mojstra obsodil k plačilu odškodnine v znesku 28 kron 30 h brez odpovedi odslovljenemu pomočniku. Kot dokazano se je smatralo, da ni bilo med mojstrom in pomočnikom glede odpovedi ničesar dogovorjenega. — Dnevni delavni čas se določuje po onem, ki je v kraju navaden. Med čevljarim mojstrom A. P. in pomočnikom A. S. ni bilo pri sprejemu v delo nobenega dogovora glede delavnega časa. Mojster je pomočnika brez vsake odpovedi odslovi, ker pomočnik ni hotel čez 8 uro zvečer delati in sicer takoj. Pomočnik je tožil mojstra za 18 gld. odškodnine, ker mu mojster ni plačal 14 dnevne odpovedne

odškodnine. Sklep sodišča se je glasil: Mojster obsodi se na 11 gld. odškodnine. Ker se glede dobe delavnega časa mojster in pomočnik nista pogodila, veljaven mora biti navaden v kraju navaden delavni čas, v katerem se pri dotičnem obrtu dela. Pri dunajskih čevljarjih se pa navadno dela od 7. ure zjutraj do 12. ure in 1. popoldne do osmih zvečer. Če se je pomočnik čez 8. uro branil delati, ga ni imel mojster pravico v smislu § 82. lit. f. obrtnega reda takoj odpustiti in se mora pomočnik za 14 dnevno odpustno delo odškodovati. Kot tedenska plača smatrala se je vsota 5 gld. 50 kr.

GLASNIK.

Delavske drobtine.

Stavka pri Tomanu. Stirinajst dni so stavkali kamnoseki pri Tomanu v Ljubljani. Ker se je za stradujoče kamnoseke potegnila krščansko socialna delavska, organizacija je „Narod“ odbornike naše organizacije psoval, namestu, da bi upravičene želje kamnosekov podpiral. Stavka je sedaj končana s polnim vspehom. Vsi ljubljanski kamnoseki so si v stavki priborili 10 urni delavnik, a plača ostane ista, kakor je bila za 11 urno delo. V delavnice se uvede delavski red. Krščanske socialna delavska organizacija je zopet pokazala, da zna odločno podpirati upravičene zahteve delavstva in da razume tudi delavcem izvojevati pravice! „Narod“ piše, da se je hotela naša organizacija rehabilitirati, ker se je umazala pri stavki v Vevčah. Kakor mi vemo, so se pri stavki v Vevčah umazali le naši nasprotniki tako, da je sedaj skoro vse vevško delavstvo v našem taboru!

V Idriji se je 9. t. m. na posebno slovesen način pripel na prsi srebrn križec s krono rudarskemu pazniku g. Frančišku Kanduču, ki je 49 let vzgledno izvrševal svoje dolžnosti pri c. kr. rudniku. Slavnost so počastili zastopniki raznih uradov in čuli so se ginljivi govori na čast gospodu slavljencu. Idrijskega župana ni bilo blizu. Ali se od gotove strani tudi ob taki redki, velevažni zadevi išče strankarstva? Gosp. Kanduču iskreno čestitamo in želimo, da bi ga Bog še dolgo vrsto let ohranil čilega na radost njegovih mnogoštevilnih prijateljev.

Starostno zavarovanje delavcev. Razni listi so v zadnjem času poročali, da je vlada že izdelala zakonsko osnovo glede starostnega zavarovanja delavcev in da ga v kratkem predloži parlamentu. Ta vest je napotila državnega poslanca dr. Stojana, da se je podal k vladi in prosil, naj se dotična zakonska osnov pošlje poprej v pregled tudi interesiranim krogom. Na to prošnjo se mu je na merodajnem mestu sledeče odgovorilo: Časniška poročila o dogotovitvi zekonske osnove glede starostnega zavarovanja delavcev kakor tudi o tem, da se je ta načrt že doposlal svetom pri vladi, ne odgovarjajo istini in temelje na napačnih informacijah ali pa na napačnem tolmačenju izjave ministerskega predsednika, ki jo je v tej zadevi oddal v plenumu poslanske zborovice in budgetnem odseku. Sicer so dogotovljena v notranjem ministerstvu vsa pripravljajna dela, završitve čaka le še popoln načrt o preosnovi zavarovanja delavcev, vendar se vsa ta zadeva izroči najprej udeležnim osrednjim vodstvom v pregled in odobrenje. Še le po dognanih predpreizkušnjah se predloži ves program svetom pri vladi in onim krogom, k se zanimajo za to zadevo. Iz tega uradnega pojasnila je razvidno, da izgotovljen načrt ne pride še tako kmalu pred parlament, ker je pot, ki jo mora napraviti vladni program, še izredno dolga. Kajpada je povsem umestno, da izreko o načrtu svoje mnenje tudi delavska zastopstva, vendar bi bilo v interesu za starost popolno nepreskrbljivih delavcev izredno želeli, da se rešitev pekočega vprašanja kar najbolj pospeši.

V Trstu stavkajo Lloydovi kurjači, katerim so se pridružili tudi vsi „Lloydovi“ delavci. Vseh stavkajočih je 6500. Tudi tržaški stavci bodo pričeli stavkati.

Poslanec Žičkar je predlagal v državni zbornici, da z ozirom na to, ker je nedeljski počitek uveden tudi pri c. kr. uradih, naj vlada v najkrajšem času predloži poslanski zbornici načrt zakona glede uvedbe popolnega nedeljskega počitka v odvetniških in notarskih pisarnah.

Krščansko socialni hrvaški delavci imeli so zborovanje brezposelnih delavcev v Zagrebu, o katerem smo svoječaso poročali, kakor tudi, da je dr. Avgust Harambašić obljubil spraviti stvar v sabor hrvaški. Vrli Harambašić je to tudi izpolnil in v saboru predlagal, naj vlada skrbi za stradajoče brezposelne delavce, kakor tudi, naj se skliče enketa, ki naj prouči delavske težnje in zahteve. Mažarska vladna večina je ta predlog odklonila, ker je tako želel ban. Ker so ti dve predlogi bili posledica našega krščansko mislečega hrvaškega delavstva, Frankovci, to so židovsko misleči delavski prijatelji(?) kisle gledali in ju kritikovali. Ker predlogi stvarno ne morejo odgovarjati, podvojili so napade na naše vrle somišljenike in napada židovsko časopisje, ki pravi, da je delavsko, gospoda Harambašića in Tuškana, ki sta o predlogu govorila, da sta premalo ognjevitno predloga zagovarjala. Mi samo vprašamo, zakaj pa je dr. Frank, njihov voditelj in vendar ni ust odprl? Na to vprašanje nam „Hrvatski radnik“ ne boče odgovoril!

Naši somišljeniki v Karlovcu pričeli so z znanstvenimi predavanji. Zadnji „Glas Naroda“ to priporoča i drugim društvom. Zagrebški sotovariši, pričnite s tedenskimi znanstvenimi predavanji za delavstvo v Zagrebu samemu. Pri nas je bilo dostikrat v prejšnjih letih (1896 in tudi še pozneje) na tedensko redno se vršecih predavanjih po 10 mož. In dandanes napolnjena je dvorana v Katoliškem domu vsako sredo. Le pogumno in srčno naprej v boju za sveto stvar tudi pri nas v naših društvih! Znanstvena predavanja, seveda biti morajo poljudna bistrijo ljudstvu pojme in morala bi biti upeljana v vseh naših društvih. Namen „Zveze“ bi bil, ustanoviti redno predavalno službo i v naših društvih.

Naša sloga, glasilo hrvaških zasebnih uradnikov prinaša v I. letošnji številki pričetek vrlega članka o veri. List je izborna urejan in ga, ker nimamo posebnega uradniškega lista v našem jeziku, sotovaršem priporočamo. Naročnina znaša samo dve kroni, naroči se v tiskarni Terezije Fischer, Zagreb, Ribnjak broj 10.

„Hrvatski radnik“ je glasilo hrvaških liberalcev, obožateljev stranke t. j. Franka. Ker je „Hrvatski radnik“ kakor naš „Narod“ smrtno sovražen našim težnjam in pristen židovski list, katerih imajo na hrvaškem več, ko preveč, naj ga naša društva, če se jim bode usiljeval, pošljejo nazaj. Priporočamo pa zopet na naročitev „Glas Naroda“, ki je glasilo naših somišljenikov.

Peticije za starostne in invalidetno zavarovanje so se predložile avstrijski poslanski zbornici. Peticije imajo 693.007 podpisov, 1480 peticij so uložile občine, 1201 peticij drušva, 408 peticij bolnišbe blagajne.

V Londonu ustanovilo je 21 vrlih hrvaških in srbskih delavcev svoje društvo „Napred“. Društvu želimo prosep, ker dobro vemo, da se bodejo navzeli daleč v ptujini, opazujoč postopanje napram delovanju naših somišljenikov od strani rudeče internacionalne in čifutskih Frankovcev gotovo našega duha.

V Ameriki imajo ženskih zdravnikov 200, odvetnic 130, pisateljic 350, 600 žensk se posvečuje časnikarstvu in 2100 je umetnic. V Rusiji imajo 11 ženskih gimnazij. V Parizu je 58 zdravnic. O ženskem delavskem vprašanju potrebno bi bilo i pri nas naše stališče pojasniti. Mi vemo, da je pretežna večina žensk delavk v našem taboru, toda trdne in odločne organizacije je treba. V Ljubljani moramo razširiti delokrog našega vrlega društva za delavke tudi na omožene delavke in snovati strokovne sekucije.

Delavsko gibanje na Španskem. Krščanska demokracija ima sedaj na Španskem 264 društev s 76.143 člani. Posebno skrb obračajo Španci na strokovno izobrazbo delavske mladine. Večina

društev ima delavske šole, v katerih se je leta 1900. izobraževalo 40.000 mladih delavcev. Poleg šol ustanovljajo zabavišča, kjer najdejo delavci pošteno zabavo. V Barceloni je društvo „Apostol molitve“ ustanovilo delavsko šolo, na kateri brezplačno poučujejo vseučiliški profesorji. Za materijelno in нравno zboljšanje delavskega stanu se poteguje zlasti „O srednje tajništvo katoliških delavskih društev“ v Madridu. Med člani tega društva je mnogo škofov in katoliških senatorjev. To društvo ima šest glavnih odsekov, katerih vsak ima pododsek za glavne delavske zahteve. V prvi vrsti skrbe za strokovno organizacijo delavcev, za delavsko posredovanje, za delavske hiše in blagajne. V drugi vrsti pa deluje politično za zakonito zboljšanje delavskega položaja, in v tem oziru je že doseglo v državni zbornici nekaj uspehov. Doseglo ja, da se je zbornica začela načelno baviti z delavskim vprašanjem, in res se je julija meseca l. 1898. sprejel zakon za zavarovanje proti nesrečam, in maja l. 1900 zakon o ureditvi ženskega in otroškega dela po tvornicah. L. 1902. bo v Madridu velika delavska razstava, združena s shodom, ki se bo bavil z delavskimi zahtevami.

Bataljone mladine iz obrtniških in industrijskih podjetij snuje ogersko ministerstvo, da tako mladino disciplinira. Na Angleškem take naprave lépo vspevajo.

Ruska socialna politika. Tovarniškim in drugim delavcem na Ruskem gre boljše, nego delavcem v mnogih „omikanih in prosvitljenih“ evropskih državah. Menda bode dovolj ako navedemo nekatere državne naredbe iz l. 1886. in 1894. s katerimi brani ruska država delavce pred izkoriščanjem nepoštenih tovarnarjev in drugih delodajalcev, da bi se videlo, kako Rusija skrbi za blagostanje delavcev. Po teh naredbah mora vsak gospodar napraviti s svojimi delavci pogodbe; v pogodbi mora biti vse natanko določeno, kar zadeva velikost plačila, začetek dela, trajanje počitka, dan plačila itd. Vse to je tako podvrženo nadzorstvu obrtniških nadzornikov, da je po vsem nemogoče delavca izkoriščati. — Kakor sedaj iz Petrograda javljajo, tista neomikana Rusija je napravila v socialni politiki zopet en korak naprej, ki ga moremo imenovati edinega v socialni politiki evropskih držav. Ruski uradni list je objavil carjev ukaz, po katerem se vsem delavcem v državnih podjetjih, kakor v tovarnah, rudnikih, mornaricah itd. priznava pravica na pokojnino in celo tudi udom njih družin. Dokler se ne bode izdala posebna postava, velja za zdaj le-ta carjev ukaz. Razume se, da bode nemško-židovski tisk o tem carjevem ukazu molčal, ker to ni noben dokaz o „neomikani“ Rusije.

600 brezposelnih delavcev nahaja se na Reki.

Katoliška rudarska strokovna organizacija na Nemškem imela je 2. t. m. svoje občno zborovanje v Eikelnu. Članov štela je organizacija 33.958, v preteklem letu več 4973; dohodkov je bilo 206.482 mark 35 fenigov, stroški 87.322 mark 86 fenigov. Skupno premoženje organizacije 87.322 mark 66 fenigov. Zaradi gospodarske krize, ki v Nemčiji vlada, znižane so bile rudarske plače prav znatno. Da se bodo brezposelni podpirali z največjo močjo, sklenilo se je zvišati mesečne prispevke na 50 fenigov (preje 45).

Delavsko varstvo v gostilnah uvedlo se je v Nemčiji. Glavne točke so: Najmanjši počitek na dan za službujoče osebe znašaj 8 ur; na tri tedne mora biti jedenkrat 24 urni počitek. Pomočnikov in vajencev, ki niso 16 let stari, se od 10 ure zvečer do 6 ure zjutraj ne sme uporabljati; ženske, ki ne spadajo k delodajalčevi družini, se ne sme uporabljati v gostilničarskem obrtu do 18 leta. To so jako pametne določbe, ki bi bile v interesu javne pravosti, ki trpi zlasti v gostilnah, zelo umestne in priporočljive tudi pri nas.

Amerikanske delavske novice. Uslužbenci poulične železnice v Terre Haute in Zrazil stavkajo. Prišlo je do pretrepov. — Mizarji v Nilvankee nameravajo stavkati. — V ozniki v Bostonu s težkimi vozmi so šli v stavko ker so jim delodajalci hoteli podaljšati delavski čas.

Pozor! Pozor!

Prijatelj! Kje se toči najbolj naravno in najcenejše vino?

V hiši, kjer je bilo poprej „Uradniško konsumno društvo“ poleg Francovega nabrežja! Toči ga

Josip Maček

po sledečih cenah: 9 x—4

Istrsko, belo,	liter po	28 kr.
„ črno,	„ „	28 „
Cviček	„ „	32 „
Bizelsko, rudeče,	„ „	36 „
Rebula	„ „	40 „

Čez ulico točijo se zgoraj navedena vina pri litru 2 kr. ceneje.

Publikacije „kršč. socialne zveze.“

„Socializem“, spisal dr. J. Ev. Krek. Vezan v izvirne platnice, izvod po 6 K 50 vin.

Zbirka ljudskih iger. Prvi snopič razprodan.

— Drugi snopič ima vsebino: 1. **Vedeževalka.** Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2. **Kmet Herod.** Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 3. **Župan sardamski.** Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške uloge. 4. **Jeza nad petelinom in kes.** Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — Tretji snopič ima vsebino: 1. **Mlini pod zemljo.** Igra v petih dejanjih. Samo moške uloge. 2. **Sanje.** Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške uloge. 3. **Sveta Neža.** Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske uloge.

Knjižnica „kršč. soc. zveze“,

ki začne skoro redno izhajati, in sicer povprek enkrat na mesec. Snopiči po 2 poli à 30 vin.

Najpreje pride na vrsto **Društveni in zborovni zakon**, katerega izdeluje dež. poslanec dr. Viljem Schweitzer. Za tem drugi v socialno gibanje segajoči zakoni (obrotni zakon, zakon o bolniškem zavarovanju itd.) z besedilom ter poljudno in temeljito razlago. Prvi snopič se bo razposlal vsem dosedanjim naročnikom „Socializma“; kdor ga ne pošlje nazaj, tega smatramo za naročnika.

V zalogi ima tudi:

Črne bukve kmečkega stanu.

Jedro kmečkega vprašanja. Spisal dr. J. Ev. Krek. Izvod 1 krono.

Obresti v socialnem oziru.

Spisal Iv. Belec. Izvod 10 vin.

Vse publikacije se naročajo in dobivajo pod naslovom: **L. Smolnikar**, stolni vikar v Ljubljani.

Pozor! Pozor!

V sredo, dne 12. februarja bo v veliki dvorani „Katoliškega Doma“ ob 1/28. uri zvečer

zanimivo javno predavanje.

Prihitite k predavanju v obilnem številu!

Odbor „Slovenske kršč. soc. zveze.“

Gostilna TRAUN

Glince, Tržaška cesta št. 3

priporočata naslednja vina:

Rudeče istrijsko	leta 1901	24 kr.	liter
Črno	„ „	28 „	„
Rumeno	„ „	28 „	„
Teran	„ „	36 „	„
Rumeno hrvaško	1900	40 „	„
Rebula goriška	1901	40 „	„
Cviček dolenski	1900	44 „	„
Rumeno staro štajersko	1898	48 „	„
Pivo Puntigamsko		20 „	„

istotako po najnižji ceni buteljska vina, kakor: **Refoška, Marsala, Muškatelec, Wermouth, Ribezel, Graševina in Šampanjec.**

Dobivajo se tudi **mrzla in gorka jedila** po najnižji ceni. 11 5—3

Anton Belec

Št. Vid nad Ljubljano,

izdeluje in ima v zalogi cerkvenosvetilnice ali stalnice, dve po:

iz kositarja 24, 30, 36, 40 K, iz medenine 30, 36, 60, 70, 80, 100 K; obhajilne svetilnice iz kositarja po 4 K, iz medenine po 10 do 20 K; puščice z zvončki za pobiranje miloščine, iz kositarja po 3 K, iz medenine po 10 K; štedilna železna ognjišča, vsa železna in tudi razna za vzdavanje.

➡ Pokrivanje in barvanje zvonikov ter napeljevanje strešnih žlebov in strelovodov. ➡

Razne železne ograje, vrata, omrežja za pokopališča itd. — S kritevjo zvonikov prevzema ob jednom **tesarska dela.** 15 13—1

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo

Josip Weibl

nasl. tvrčke J. Spreitzer

priporočata sl. občinstvu in preč. duhovščini svojo

izborna urejeno delavnico

v kateri izdeluje 7 49—4

žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje pri spomenikih in na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata umetno in preprosto izdelana, balkone, verande, paviljone, stolpne križe, štedilnike itd. itd.

Specijaliteta: Valjični zastori — Železne konstrukcije — Vodne sesalke Napeljevanje vodovodov.

Napravlja troškovnike in načrte po poljubnih risbah v različnih slogih in pošilja poštine prosto.

➡ Vse poprave ➡ izvršuje najvestnejše in zanesljivo po najnižji ceni.

Cene so primerne solidnemu delu dokaj nizke.

Vinotoč

Stolni trg 1.

Že točenim vrstam vina dodal se je danes še:

Vizelec najbolje kakovosti liter 40 kr.

10 x—3 Toči se:

v delavnikih od 8.—1. in 4.—7. ure; v nedeljah in praznikih od 8.—1. ure.

Prodaja stavbišč

12 5—3

Zemljišče, ki meri 13.382 □ sežnjev, najlepše lege za stavbišča stanovanj, na okrajni cesti Glince-Podrožnik in na mestni meji Glince-Rožna dolina, tikoma na novo projektovane ceste za c. kr. tobačno glavno tovarno proda v manjših in večjih parcelah □ sežnj od gld 1— do gld. 250.

JANKO TRAUN, Glince pri Ljubljani.

Tisek Zadrudne tiskarne v Ljubljani.